

II. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI AÇILIŞ KONUŞMALARI

17 Haziran 1991
Atatürk Kültür Merkezi
Lefkoşa

390 25643 / 147

B

m

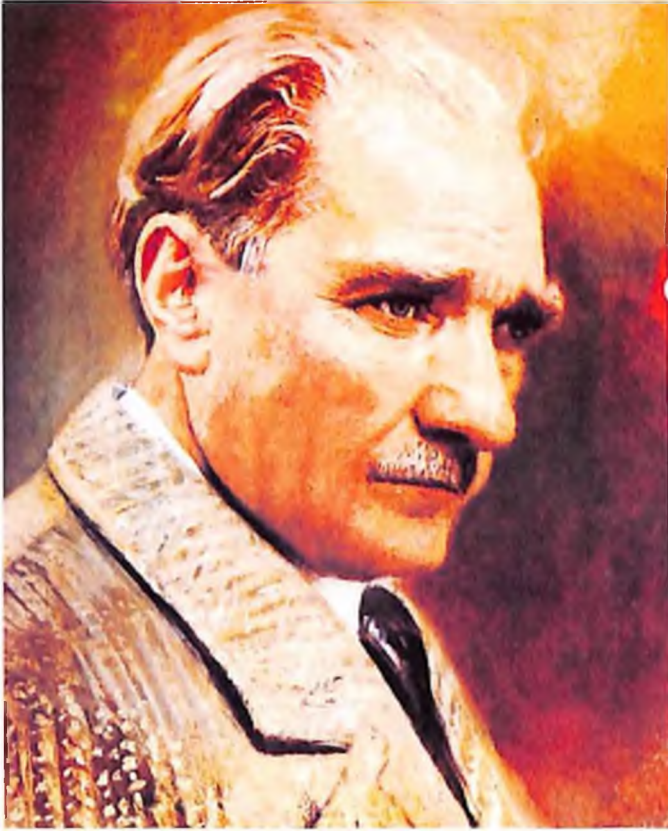
69915

II. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI AÇILIŞ KONUŞMALARI

17 Haziran 1991
Atatürk Kültür Merkezi
Lefkoşa

"Eğitim işlerinde behemehal muzaffer olmak lazımdır. Bir milletin hakiki kurtuluğu ancak bu suretle olur. Bu zaferin temini için hepimizin tek can ve tek fikir olarak esaslı bir program üzerinde çalışması lazımdır. Bence bu programın esas noktaları ikidir:

**Sosyal hayatımızın ihtiyaına uygun olması.
Asrın icaplarına uyması."**

Kemal ATATÜRK

**Cumhurbaşkanı Sayın Rauf R. Denktaş'ın
konuşmaları**

Muhterem Arkadaşlar, Sayın Büyükelçim, Anavatan'dan Gelen Seçkin Heyet.

II. Eğitim Şûrası'nda ilk sözü bana vermekle belki de Sayın Millî Eğitim Bakanımız biraz hata etmişlerdir. Çünkü arkadan ne geleceğini bilmeden içimdekilerini söyleyeceğim. Kimse alınmasın. Okullarımızın çoğunda tamir parası yok. Çocukların oturacakları yerler uygun değil. Bunu halletmek için ne lâzımdır? Bütçeden herşeyi beklersek zannedersen daha çok bekleyeceğiz. Kalabalık sınıflar var, ek sınıflar lâzımdır. Atölye bekleyen okullar var. Lâboratuvar bekleyen okullar var. Lâboratuvarı bulunup da çalıştırmayan okullar var. Bunlar zannedersen Millî Eğitimimizde ana sorunlardır. Bütçeden, bilmem şu kadarı eğitime, bilmem şu kadarı diğer hizmetlere derken, Millî Müdafaa ve Eğitimi başbaşa götürmek zorunda olduğumuzu bilmemizde yarar vardır. Bu sözlerden sonra şunu söylemek istiyorum.

Eğitim, anaokulundan üniversiteye, üniversiteden üniversite üstü doktora kadar neyi öngörüyor. Bilgi yığınağı haline gelmiş bir robot mu? Yoksa çağdaş bilgiyi hazmetmiş bir insan mı? Zannedersen ikincisini öngörüyor. O halde "insan" derken ne anlıyoruz? Çocuklarımızı iyi insan yapmak için onlara sadece bilgi öğretmek yeterli mi? Yoksa onlara disiplin de öğretmek, başkasının hakkının başladığı yerde kendi hakkının bitmesi gerektiğini anlatmak, yani, çocuğu küçük yaştan çevreyle uyum içinde yetiştirmek, ona çevreyi korumasını öğretmek, komşusunu koruyan, güler yüzlü, geleceğe ümitle ve şevkle bakan iyi huylu, doğru, dürüst, çalışkan, temiz, disiplinli insanlar olarak yetiştirmek esastır diye düşünüyorum. Zannedersen, esas görev de budur, hedef bu olmalıdır.

O halde, eğitim, sadece çok iyi öğretmenlerin, çok iyi ders vermesi ile değil, çok iyi öğretmenlerin, çok iyi ders verirken, çocuğa iyi, disiplinli, çevre ile iyi uyum içinde, geleceğe ümitle bakan, çalışkan ve disiplinli; milletini ve insanlarını seven güler yüzlü bir eğitici olarak örnek olmasıdır. Sigara içen, okulun içinde sigara içen, hatta sınıfa sigarası ile giren bir öğretmen, Millî Şûra'nın II.'si veya XII.'si ne derse desin, çocuğumuzu iyi

yetiştirmiyor demektir.

Bugün çevre, insanlığın geleceği ve hatta var oluşu ile yakından ilgili bir konu. Bir okula gidersek ve okulun bahçesinde atılmış ne kadar çirkinlik varsa, bunlar orada yığın halinde duruyorsa, o okulun öğretmenleri ne kadar bilgili ve ne kadar iyi olursa olsun çocuğumuzu yetiştirmiyor demektir. Ondan beklenen, çevreye el atması, çocuğa temizliği öğretmesi ve onu bu şekilde hazırlamasıdır. Bir okula gidersek okulda veya okulun civarında, bozuk musluklardan akan can değerinde sular görürsek ve kimse buna dönüp bakmazsa, çocuk bu akan suyun, bu memleketin can damarı olduğunu ve gün gele susuz kaldığımız takdirde, uğruna öldüğümüz bu toprakları, çöle çevireceğimiz bilinci içerisinde, gidip o musluğu kapatmazsa, tamir etmezse, tamir ettirmek için uğraşmazsa, o okul o çocuğa, ne kadar bilgi verirse versin, iyi insan, iyi vatandaş yetiştirmiyor demektir.

Yolda görülen bir arıza, bir çirkinlik, en küçük bir çocuk tarafından, ele alınıp, ilgili makama, öğretmeni veya babası kanalıyla veya direk olarak "*böyle birşey var*" diyecek cesaretle yetiştirilmiyorsa, yine bir yerde bir kusur var demektir. O halde, genelde eğitim, şimdi ve gelecekte, bu vatana sahip çıkacak iyi insan yetiştirmek için uğraş vermektir; bilgi, ilim, tabiatıyla, bunun bir gereği ve esasıdır, fakat iyi insan yetiştirmiyorsak, o bilgi zaten zararlı bir kanala girmiş olacaktır.

Çevre konusu, artık dünyayı tehdit eden bir sorun haline gelmiştir. Bu konu üzerinde, çağdaş eğitimde, gereğince durulması gerekir. Esasen çocuk, dünyasıyla, sadece ülkesi ile değil, dünyasıyla ilgilenir bir tarzda yetiştirilmelidir. Bu sabah ben BBC Radyosu'ndan, Kuveyt'te üç kişinin daha Irak Hükümetiyle işbirliği yaptıkları nedeniyle idam edildiklerini ve bazı yerlerden, Kuveyt'i kurtaran yerlerden "*bunu yapamazsın*" diye sesler geldiğini işittim. Bu bir "*insanlık*" sorunudur, bu bir "*çevre*" sorunudur. Sehpalarda asılan insanlar, eğer komşu ülkelerin manzarasını arz edecekse, çevre bozulmaktadır demektir. Bununla da ilgilenmek gerekir, dünya ile ilgilenmek gerekir.

Neticede iyi insan yetiştirmek için çalışalım, iyi insan yetiştirirken ona çağdaş bilgiyi verelim ve kendisine diyelim ki: "*Hürriyetini, insanca haysiyetli bir hayat yaşama hakkını ve vatani korumak için, gereken herşeyi sana vermiş bulunuyoruz. Dostunu dost bil, dūřmanını dost yap, ancak dūřmanını dost yapamıyorsan, kendini korumasını da bil.*" Bu terbiyeyi, bu bilinci çocuklara ve gençlere verebilir miyiz? Sorun budur, konu budur.

Biz çocuklarımızı Atatürk milliyetçiliği çerçevesinde **milliyetçi** olarak yetiştirmek zorundayız. Türklüğü ile övünen fakat ırkçılığa karşı olan Atatürk'ün iman dolu mücadelesini anlamış, hazmetmiş, demokrasiyi içine sindirmiş, diktaya boyun eğmeyen gençler istiyoruz. Atatürk, "*yurtta sulh, cihanda sulh*" derken, komşularının hep barışçı oldukları inancında değildi. Ancak o, insanlarını, milletini, etrafını da dost yapacak bir doğrultuda yetiştirmek istiyor ve *Türklük* ile övünüyor, onun korunması ve yüceltilmesi için gerekeni yapıyordu.

Bu sözlerden sonra, daima söylediğim gibi, akademik eğitimde öncü olduğumuzu tekrarlayacağım. Pratik eğitimde de öncü olalım diyebilmek için! Benden önce konuşan arkadaşımız üniversiteye giremeyecek çocuklara, kendi yeteneklerine göre, teknik alanda yol gösterici olmamız gerektiğini ve onlara da fırsat vermemiz gerektiğini söyledi. Bu görüşe tamamen katılırım ve bunda çok geç kaldığımızın bilinci içerisinde, inşallah akıllıca, pratik tedbirlerle, bu konuda da bazı kararlar alınır ümidindeyim.

Sevgili Kardeşlerim,

Bir soru soracağım ve sözümü noktalayacağım. Kaç yıldır, **Federasyon** istiyoruz diyen bir toplumuz? Acaba okullarımızda Federasyonun ne olduğunu, Federasyonların nasıl kurulduğunu, Federasyon kimler arasında yapılabilir ve Federasyon yapılabilmesi için kimlerin istekli olması gerektiğini, şartlarının ne olduğunu çocuklarımıza, halkımıza anlatabildik mi? Anlatıyor muyuz? Ve Federasyon olmazsa ne olur, bunları konuşuyor muyuz? İnsanlarımızı bilinçlendiriyor muyuz?

Öğretmenlerimize bu konularda seminerler vermek suretiyle onları aydınlattık mı? Ben bu soruyu bu ortamda soracak cesareti kendimde bulabildim. Bu tür toplantılarda ben bazen acı konuşurum, bazen tatsız konuşurum. Emin olunuz ki karşımdakini değil, kendi kendimi eleştirmekteyim. Çünkü bu yola hep beraber çıktık, bu yerlere birlikte geldik, alınan kararlarda benim de katkım vardır veya uyum içerisinde kabul etmişimdir. Dolayısıyla, neticeden hepimiz sorumluyuz. Eksiklerimizi söylüyorum ki bir yol bulalım. Noktalayacağım dedim ama bir nokta daha var. O da şudur.

Lâikliği dinsizlik olarak kabul eden bir toplum görüntümüz vardır. Dolayısıyla gençlere dinimizin esaslarını öğretmeyi çağdışı ve lâikliğe aykırı birşey olarak kabul edenler var. Dinin ahlâk kuralları olduğunu bilmezlikten gelenler var. Çocuklara iyi insan olmayı öğretirken, dinin ilkeleri de tatlılıkla, güzelce öğretilir, bu ilkeler çocukta tabiat haline getirilebilir. İyi insan gökten inmez, iyi, güzel bir meyve gibi bahçıvan tarafından yetiştirilir. Bahçıvan siz öğretmenler, siz velilersiniz; çevredir. Hepimiziz. Din'e çağdaş açıdan yaklaşırsak yobazların çocuklara el atması mümkün olmaz; "*din lâikliğe aykırıdır*" diye onları daha zararlı yollara çekmek isteyenlerin oyunlarını oynanamaz hale getirilir. Tamamen Müslüman olan bir toplumda yetiştirdiğimiz çocuklar, eğer kendi dinlerinin kurallarını bilmezse, kuşkusuz onları iyi insan olmak yolunda ne kadar iteleseniz de zorlasanız yine de bir eksiklikleri olacaktır. Çünkü insan sadece beden değildir. İnsan aynı zamanda ruhtur ve ruh da yetiştirilmek ister, o da bilinçlendirmek ister. Ruhun bilimi ve bilgisi de imandır, yani din dediğimiz ahlâk kurallarıdır; dinden alınacak iyi ahlâk dersleridir. Bunları zannederseniz lâik bir Cumhuriyetin genç ve dinamik Atatürkçü çocukları olarak korkusuzca savunabiliriz ve korkusuzca uygulayabiliriz.

Çalışmalarınızda sizlere üstün başarılar dilerim.

**Başbakan Sayın Dr. Derviş Eroğlu'nun
konuşmaları**

Sayın Cumhurbaşkanım,

**II. Milli Eğitim Şûrası'nın Değerli Üyeleri,
Saygıdeğer Konuklar,
Kıymetli Basın Mensupları,**

Bilindiği gibi "Millî Eğitim", toplumun ve bireyin sosyal gelişimini ve ekonomik kalkınmasını hızlandıran Millî Kültür değerlerini geliştirirken, toplumu çağdaş uygarlığın yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapan en etkili bir araçtır. İnanıyorum ki, KKTC'nin daha da kalkınması toplumumuzun refah ve mutluluğunun sürekliliği Millî Eğitime vereceğimiz önem ve bu konuda atacağımız olumlu adımlarla sağlanacaktır.

Biz hükümet olarak Millî Eğitim hizmetlerimizi Millî Eğitim sistemimizin genel amaçlarına ve ilkelerine bağlı kalarak gerçekleştirmeye büyük özen ve titizlik gösteriyoruz. Sistemimizde "Atatürk Milliyetçiliğine, demokrasiye, sosyal adalete ve hukukun üstünlüğü" ilkelerine bağlı, bunları koruyan ve geliştiren yurttaşlar yetiştirmek amaçlanmaktadır. Bu temel ilkelerin ve Millî Eğitim amaçlarının, yalnız resmî ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, iş yerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmesine çalışılmalıdır. Çünkü millî duygu, ruh ve düşünce sistemi içinde; karakterli, araştırmacı, yapıcı ve üretici olmanın; görevimizi, onurumuzu ve sorumluluğumuzu, hak ve adaletle her şeyin üstünde tutmanın tek çaresi, çağdaş, demokratik ve laik bir Millî Eğitimidir.

Eğitim, ister fert, ister millet için olsun; insan, toplum ve devlet için kader mücadelesidir. Kaderimiz ve geleceğimiz birdir ve ortaktır. Hiçbir kimse çağdaş anlayışta, sadece kendi kaderinden ve geleceğinden sorumlu değildir. Her insan, doğduğu ve birlikte olduğu ailesine, üyesi olduğu büyük ailesi olan milletine, milletini diğer milletlerden ve insanlardan ayıran maddî ve manevî değerlerine ve insan olarak insanlık ailelerine karşı sorumludur.

Bu sorumluluğun gereği olarak da, her insan kendisinin, ailesinin, milletinin ve insanlığın geleceğine karşı da yükümlü ve görevlidir.

Toplumda yöneten ve eğitenlerin sorumlulukları ve yükümlülükleri ise, daha da büyüktür.

Bu anlayışla kendi kendisi olabilen, kendisine, ailesine ve toplumuna yabancılaşmayan, Yüce Atatürk'ün özlemi ve dileği doğrultusunda, millî sorumluluk duygusuyla çalışan insanımız, KKTC'de uhdesine düşen görev ve sorumlulukların bilinciyle toplum çıkarları doğrultusunda çalışmakta ve görevini yerine getirmektedir. Buna bütün kalbimle inanıyorum.

Ancak sizlerin de takdir edeceği gibi bilim ve teknolojiadaki çok hızlı gelişme ve ilerlemelerin etkisiyle, toplumsal yapımızda bazı değişimler de olmaktadır. Bu değişimler karşısında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim-öğretim ihtiyaçları da çok büyük bir hızla artmakta, değişikliğe uğramakta ve çağın gereği çeşitlenmektedir.

Bu büyük değişme ve gelişmeler, eğitimimizin çağdaş bir yapıya, yönetime ve işleyişe kavuşturulmasını zorunlu hale getirmektedir. Bir başka seçeneği olmayan bu zorunluluğun yerine getirilmesi; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve halkımızın geleceği yönünden hayati ve millî bir önem ve öncelik taşımaktadır.

Eğitim, esasta, insanın kişiliği ve mutluluğunun yanısıra, ulusumuzun geleceği ile de doğrudan doğruya ilgilidir. Bu nedenlerle eğitimimizde, gelişmelere süratle ayak uydurabilmek ve kaliteyi yükseltmek şarttır. Teknolojik gelişmeler, beraberlerinde yeni meslek dallarını da ortaya çıkarmaktadır. Teknolojiadaki hızlı gelişmelere ayak uydurabilmemizin bir diğer şartı da, eğitim programlarımızda gerekli yenileyimci (up-to-date) değişikliklerin zamanında yapılabilmesidir. Bugün üniversiteye giremeyen

binlerce gencimize geçerli bir meslek kazandırmak, onları üretken duruma getirmek ve böylece onların toplumumuza daha sağlıklı ve daha uyumlu bir şekilde katılmalarını sağlamak gerekmektedir.

Bugün, kitle iletişim araçları ve teknolojisinin imkanlarıyla hızla küçülen ve gittikçe birbirine daha bağımlı hale gelen; ancak, sorunları da aşırı derecede büyüyen, yaygınlaşan ve dolayısıyla karmaşıklaşan bir dünyada yaşıyoruz. İki-üç yılda mevcut bilgi birikimini ikiye katlayarak gerçekleştirdiği BİLGİ PATLAMASI ile gurur ve mutluluk duyan; bu başarısıyla övünç duyan, ancak, her yıl çığ gibi büyüyen çevre sorunları ve nüfus patlaması karşısında aceze düşen, çareler arayan bir dünyada yaşıyoruz. Yarınlarımızın AKILCI, BİLİMSEL, GERÇEKÇİ ve GÜVENİLİR bir biçimde hazırlanabilmesi için, nasıl bir dünyada yaşadığımızın ve özellikle bilim ve teknolojideki gelişme ve ilerlemelerin yönünün de gayet iyi bir şekilde bilinmesi gerekmektedir.

Çağımızdaki hızlı gelişmelere ayak uydurabilmek ve hatta çağımızdaki gelişmelere katkıda bulunabilmek için eğitimimizde kaliteyi yükseltmek zorunludur.

Sayın üyeler, saygıdeğer konuklar, değerli basın mensupları; İkinci Millî Eğitim Şurası'nın gündeminde gayet isabetle seçilmiş fevkalade önemli konular vardır. Bu konuların, KKTC'nin tecrübeli eğitimcileri, kurum ve kuruluş temsilcileri tarafından 5 gün süreyle tartışılması millî eğitimimize olumlu katkılar sağlayacaktır.

Bu Şûra'da alınacak kararlar, millî eğitimimize yeni bir yön verecek, haliyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gelişmesini ve kalkınmasını olumlu yönde etkileyecektir.

Yirmibirinci yüzyıla 10 yıl kala yapılan II. Millî Eğitim Şûrası'nın; 21'inci yüzyıl KKTC gençleri ve çocuklarının, yetişmesine ve eğitilmesine ışık tutması yönünden de anlamlı bir yanı mevcuttur. İkinci Millî Eğitim Şûrası'nın KKTC eğitimine, ülkemize ve insanımıza, hayırlı ve uğurlu olması temennisiyle hepinize çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Avni Akyol

**T.C. Lefkoşa Büyükelçisi
Sayın Ertuğrul Kumcuoğlu'nun
T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Avni Akyol'un
mesajlarını sunarken**

Sayın Başkan
Sayın Başbakan
Değerli Misafirler,

Millî Eğitim Bakanımız Sn. Avni Akyol bu Şûra'ya davetli idi; ancak kendisi, mensubu olduğu Anavatan Partisi'nin 3. Büyük Kongresi dolayısıyla bu davete icabet imkânını bulamamıştır. Bu bakımdan bu konudaki üzüntülerinin sizlere iblağını ve bu arada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti II. Millî Eğitim Şûrası dolayısıyla ilettikleri mesajının benim tarafımdan sizlere ulaştırılmasını istemiş ve rica etmiştir. Şimdi sizlere Sayın Millî Eğitim Bakanımız Avni Akyol'un bu mesajını aktarmaya çalışacağım.

Sayın Eşber Serakıncı
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim ve
Kültür Bakanı.

1990 yılında ülkenize yapmış olduğum ziyaret sırasında şahsıma ve beraberimdeki heyete gösterdiğiniz çok büyük ve içten ilgi ve sevgi dolayısıyla Şûra toplantınıza katılarak şükran duygularımı bizzat belirtmeyi arzu ediyordum. Ancak mevcut şartlarda bu içten dileğimi ileriki bir tarihte fakat her halûkarda yakın bir gelecekte gerçekleştirmeyi arzu ve ümit ediyorum. Sözlerime başlarken Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'a, Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Atun'a, Başbakan Sayın Eroğlu'na, Sayın Bakanlara, size ve şahsınızda bütün Şûra üyelerine en iyi dileklerimi ve saygılarımı sunarım.

Millî Eğitim politikası ortak inançları, amaçları, idealleri olan bir milletin en önemli millî benlik ve millî bir varlık politikasıdır. Bu bakımdan bu konudaki genel politikalarımızın soydaşlarımız ve kardeşlerimiz olan sizler için de geçerli olacağına samimiyetle inanıyorum. Bu inanç ve görüşte bugün sizlere millî eğitim politikamızın genel amaçlarını ve bu amaçlar doğrultusunda yeni geliştirdiğimiz insan profilinin temel

niteliklerini ve özelliklerini belirtmek istiyorum. Millî Eğitimimizin amaçlarından birincisi bütün vatandaşlarımızı Anayasamızda ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin kültürel değerlerini benimseyen , koruyan ve geliştiren demokratik- laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin hür düşünceli fertleri olarak yetiştirmektir. Bu amaç ise ancak çağdaş ve bilimsel yaklaşımlarla gerçekleştirilebilir. Millî kültürümüz tarihimizin akışı içinde oluşmuş ve gelişmiş olan maddî ve manevî değerlerimizin tümüdür. Bu değerlerimiz, millî benliğimizin ve kültürel kimliğimizin temelidir. Bütün eğitim programlarımızın, uygulamalarımızın bu temele oturtulması şarttır. Demokratik hayatın gereklerinden olan sosyal barış, uzlaşma, dayanışma, paylaşma, birlik ve beraberlik içinde yaşama ancak millî kültüre dayalı ortak değerler inançlar ve idealler etrafında birleşmekte gerçekleştirilebilir. Millî Eğitim sistemimizin karşı karşıya olduğu görevlerden birisi de vatandaşlarımız arasındaki ilgi ve yetenek farklılıklarını da dikkate alarak onların ortak ve çağdaş inançlar, idealler ve değerler çerçevesinde yetiştirilmesini sağlamaktır. Bu ortak inanç ideal ve değerler ise Anayasamızda ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliği, laiklik, bilimsellik, çağdaşlık ve süreklilik ilkelerine dayanmak zorundadır. Eğitim sistemimiz millî kişilik ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne ve geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı kişisel mutluluğu yanında mensup olduğu toplumun ve bu arada tüm insanlığın refah ve mutluluğundan da sorumlu olduğuna inanan sağlıklı, disiplinli, çalışkan, kendine güvenen, üretken, yaratıcı, millî dayanışma ve uzlaşma içinde yaşamaya hazır nesiller yetiştirmekle de görevlidir. Atatürk'ün de belirlediği "çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma" amacına ancak bu yolla ulaşabiliriz. Bu çerçevede milletine, ülkesine ve kültürel değerlerine bağlı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmanın onuru ve gururu yanında sorumluluğunu da müdrik aydın, lâik, demokrasi ilkelerine bağlı, insan haklarına ve temel hürriyetlere saygılı vatandaşlar

yetiştirmek temel amacımızdır. Bütün uygulamalarımızda Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlılığa eğitim hakkına, eğitimde fırsat ve imkân eşitliğine, lâikliğe, bilimselliğe, çağdaşlık ve demokrasi eğitimi ilkelerine özel bir ağırlık ve öncelik verilmektedir. Eğitim problemlerimize çözüm ararken bilimsel yaklaşımın esas alınmasının kaçınılmaz bir zorunluluk haline geldiğine inanıyoruz.

Esasen, bugün karşılaştığımız eğitim problemlerinin çoğu, bilimsel olmayan yollarla çözümlere ulaşma teşebbüs ve uygulamalarının sonucudur.

Bunun için, 2000'li yıllara hazırlayacağımız çocuklarımızı, geçerliliğini yitirmiş, faydasız, temelde ezbere dayalı ve yaratıcı gücü köreltici ölü bilgilerle doldurmak yerine; onlarda mevcut olan üretici ve yaratıcı güçleri geliştirici ve objektif gözlemlere, araştırmalara ve denemelere dayalı bir öğrenme ve öğretme sistemini bütün unsurlarıyla okullarımıza yaymak durumundayız.

Çocuklarımıza, öğrenmeyi öğretmeliyiz.

Eğitim sistemimizin her alan ve kademesinde fırsat ve imkan eşitliğini gerçekleştirmeye yönelik tedbirlere öncelik vermeliyiz.

Çağdaş eğitim teknolojisinin imkanlarından yararlanmak için gerekli tedbirleri almalı ve yaygınlaştırmaktayız. Kadınlarımızın vatandaş, anne ve meslek sahibi kişiler olarak eğitimlerine ve kültürel gelişmelerine daha çok önem ve öncelik vermeliyiz.

Bu amaçlara ulaşmak için özellikle ekonomimizin ihtiyaç duyduğu ara insan gücünün yetiştirilmesine yönelik faaliyetler teşvik edilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. Meslekî ve teknik eğitimde uygulanan müfredat programları günümüzün yeni ihtiyaçlarına göre değerlendirilmekte ve yenilenmektedir.

Eğitim hizmetlerinin her türlü kısır çekişmelerin dışında tutulması, ihtiyaçlarımıza ve bilime dayalı olarak belirlenerek en önemli millî devlet politikası halinde yürütülmesi şarttır.

Bu maksatla, bütün bu vatandaşlarımızı 2000'li yıllara daha iyi hazırlamak için Millî Eğitim Temel Kanunumuzun da işiği

altında geliştirdiğimiz insan profilimizin genel çerçevesi şudur:

Hedefimiz

Millî kùltürümüz içinde

Sevgi, akıl ve bilim temellerine;

Millî, çağdaş, lâik, demokratik ilke ve değerlere;

İyilik, güzelliik ve doğruluğa;

Sorumluluk duygu ve erdemlerine dayalı ve bağlı olarak;

Millî ve manevî ortak duygumuzu, ruhumuzu ve

birliğimizi koruyarak ve güçlendirerek;

Kendisine, ailesine ve toplumuna yabancılaşmamış;

Kişilikli ve bilinçli;

Kendisine güvenli ve yeterli;

Gerçekçi, araştırıcı, üretici ve yaratıcı;

Kendini sürekli yenileyen ve geliştiren.

Hem kendisiyle, hem başkalarıyla yarışan;

Kendi mutluluğu ile yetinmeyen; kendi mutluluğu yanında; mensup olduğu toplumunun ve insanlığın mutluluğu,

huzuru ve barışı için de çabalayan, uzlaşabilen ve paylaşabilen;

Eleştirici bir dimağ ve medeni cesaret sahibi olan;

Kendini ve milletini daima yüceltmeye çalışan;

Onuruna düşkün, görevini ve sorumluluğunu müdrik, hak ve adaleti her şeyin üstünde tutan;

Ekonomik, sosyal ve kùltürel gelişmelere ve faaliyetlere; hem bireysel olarak hem de işbirliğiyle katılmaya istekli, azimli, kararlı, cesur ve atılđan;

Fert ve millet olarak hür, bağımsız yaşayabilmek için; düzenli ve disiplinli düşünmeye; sürekli çalışmaya, yarışmaya, başarmaya kararlı, mücadele duygusu, heyecanı, çabası ve iradesi içinde olan;

Kalbi, insan ve vatan sevgisiyle dolu;

Çağdaş, akılcı ve lâik davranışlı bir kişilik;

Ve ahlakî karakterde yetiştirmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim ve Kùltür Bakanlığı'nın düzenlediği İkinci Millî Eğitim şurası'nın hayırlı olmasını ve başarılı geçmesini diliyor, saygılar sunarım.

**Millî Eğitim ve Kültür Bakanı
Sayın Eşber Serakıncı'nın konuşmaları**

- Sn. Meclis Başkanım ve Sn. Başbakanım,
- T.C.'nin mümtaz temsilcisi Sayın Büyükelçim,
- Sayın Bakan ve Milletvekilleri,
- Kıbrıs Türk Millî Eğitimine unutulamayacak hizmetlerde bulunmuş eski Millî Eğitim Bakanlarımız,
- Anavatan Türkiye'den Şuramızı onurlandıran muhterem zevat,

- Sayın eski Millî Eğitim Müsteşarları, eski Talim Terbiye Kurulu Başkan ve Üyeleri

- Şuramıza teşrif ederek değerli fikirler verecek olan; Sayın Yazarlar, çeşitli Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Özel Kurum ve Kuruluşların Sayın Temsilcileri,

- Türk Millî Eğitimine hizmet veren muhterem Müdürler, Eğitim Uzmanları, Müfettişler, Başöğretmenler ve Öğretmenler,

- Sayın Sendika Temsilcileri,

- Sayın TRT, BRT ve Basın Mensupları,

- II. Millî Eğitim Şûrası'nın değerli üyeleri ve saygıdeğer konuklar;

Hepinize hoşgeldiniz diyor, sizleri bakanlığım ve şahsım adına en derin saygılarımla selâmlıyorum.

Uzun bir aradan sonra, II. Millî Eğitim Şûrası'nı toplamış olmanın, derin mutluluk ve sevincini yaşamaktayız.

Konuya girmeden önce bir hususa açıklık getirmekte yarar görüyorum. Gerek Şûra ile ilgili tüzüğümüz ve gerekse toplantı mekanımızın kapasitesi dikkate alındığında, sizlerin de takdir edeceği gibi, Şûra'mıza çağıracağımız kıymetli elemanların sayısını, sınırlı tutma zorunluluğu ortaya çıktı. Yine, üyelerin ve kontenjanın belirlenmesinde de, sayısal zorunluluk olduğundan, isimleri muhtelif listelerde, muhtelif gruplar altında tasnif etmek zorunda kaldık. Burada önemli olan, gruplar değil, bizler için çok önemli olan, kıymetli görüşlerinizdir. Şimdiden hepinize, eğitimimize yapacağınız bu katkılar için, teşekkürlerimi sunuyorum.

Bilindiği üzere Millî Eğitim Şûrası; Bakanlığımızın en yüksek danışma organıdır ve Kıbrıs Türk Millî Eğitimini

geliştirmek, eğitimle ilgili konuları irdelemek, sorunları geniş bir tabanda ele alarak tartışmak ve bunların çözümüne ilişkin tavsiye kararları almak için, belirli sürelerle toplanmaktadır.

I. Eğitim Şûramız, 1971 Eğitim Şurası Tüzüğü çerçevesinde, bundan 16 yıl önce, 1975 yılı Ekim ayında toplanmıştı. Anılan bu Şûra'nın gündemini,

- Kıbrıs Türk Millî Eğitimini düzenleyen esaslar,
- Kıbrıs Türk Millî Eğitim Sisteminin genel yapısı,
- Öğretmenlik mesleği,
- Okul, bina ve tesisleri ile, eğitim araç ve gereçleri,
- Eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluk ve
- Uygulamanın planlanması, gibi konular oluşturmakta

idi.

Anlaşılacağı üzere, söz konusu I. Millî Eğitim Şûrası'nın amacı; Millî Eğitim Yasası'nın esasını teşkil edecek olan, Kıbrıs Türk Millî Eğitiminin düzenlenmesindeki;

- Temel amaç ve ilkeleri,
- Millî Eğitim Sisteminin genel yapısını ve bu yapı içinde eğitim ve öğretim kurumlarının, özel amaç ve görevleri ile, işlevlerini;
- Öğretmenlik mesleğini,
- Okul, bina ve tesislerini,
- Eğitim araç ve gereçlerini ve devletin, eğitim ve öğretim alanındaki, görev ve sorumluluklarına ilişkin hususları ele alarak, kararlar haline dönüştürmek idi.

Nitekim, Şûra'ya sunulan taslak; daha sonra, Şûra'da alınan kararlar doğrultusunda geliştirilmiş ve halen uygulanmakta olan "*Millî Eğitim Yasası*" adıyla, 1974 Mutlu Barış Harekatı'ndan sonraki, eğitim tarihimizin, "*İlk Millî Eğitim Yasası*" olarak yerini almıştır. Geçen 16 yıllık süre içinde, Millî Eğitim Şûrası'nın yeniden toplanması ise, çeşitli sebeplerle maalesef mümkün olamamış ve bugüne kadar gelinmiştir.

II. Millî Eğitim Şûrası'nı, çok çeşitli ihtiyaç ve sebeplerle toplamış bulunuyoruz. Bir defa, KKTC'de 1975'ten 1991'e kadar

geçen 16 yıllık dönem içinde, gerçekten, büyük bir sosyo-ekonomik yapısal değişiklik meydana gelmiş bulunmaktadır. Şurası inkar edilmez bir gerçektir ki, ancak 1974 Mutlu Barış Harekâtı ile, gasbedilen insan haklarımız geri alınmış, kavuşulan yeni imkanlar ve Anavatan'ın destek ve himayesinde, alınan ciddi, uzun vadeli tedbirlerle, sosyal ve ekonomik yönden çok önemli ve ciddi adımlar atılmış, atılımlarda bulunulmuştur. Gerçekten, o zamandan bu yana, bazı ekonomik ve sosyal göstergeler değerlendirildiğinde, Kıbrıs Türk iktisadî hayatının ve toplum yapısının, hızla değiştiğini görmekteyiz. Son zamanlardaki Körfez Krizi'nin, dünyada yaratmış olduğu ekonomik ve sosyal olumsuzluklar ve menfi etkinin, KKTC'ye de yansımaları tabii idi. Bu dönemi de hep beraber yaşadık. Ancak, bu dönemim kısa olacağına inanmaktayım. Nitekim, alınan ve alınacak olan önlemlerle, bu olumsuzlukların ortadan kalkmakta olduğuna görüyoruz.

Bu olumsuzlukları bir yana bırakırsak, 1974'ten bu yana hasıl olan, sosyo-ekonomik gelişim sürecine bağlı olarak, yeni eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanması konusu, gündeme gelmektedir.

Diğer taraftan dünyada, hızlı bir bilimsel ve teknolojik gelişme süreci yaşanmaktadır. Yıllardır Kıbrıs Türk Millî Eğitiminde de, önemli hamleler yapılmıştır. Çünkü kendimizi dünyadaki bu değişim sürecinden soyutlamamız, asla mümkün değildir. Bu nedenle, K.T.M Eğitim sisteminde, gereken reformu yapmak durumundayız. Bu reform kelimesi, birçok sosyal kurumlarda, müesseselerde, yıllardan beri söylenegelmiştir; ama, 21'nci yüzyılın eşiğinde, Kıbrıs Türk Eğitim Sistemini, toplumun ve yeni çağın ihtiyaçlarına göre, mutlaka gözden geçirmek durumundayız. Kendimizi, bu görevin ağır yükü altında hissederek, herhangi bir geciktirmeye mahal vermeden, yola çıktık. Onun için buradayız.

Sayın Konuklar,

Bir yandan Şûra hazırlığına başlarken, diğer yandan da, 1990-91 öğretim yılı başından itibaren, eğitim ve öğretim alanında, bir dizi tedbirler aldık, atılımlar gerçekleştirdik. Örneğin: Türk Öğretmen Koleji'ne büyük önem verdik. Binasını, Girne'den Lefkoşa'ya taşıyarak, konumundan kaynaklanan bazı sorunların giderilmesine çalıştık. Ayrıca, yasasını tamamlayarak Cumhuriyet Meclisi'ne sevk etme aşamasına getirdik.

Öğretmen Koleji'nin son sınıfında, (özel branş öğretmenleri için) branşlaşma başlattık.

- Türk Maarif Kolejleri, giriş, sıralama sınavlarına, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerini de, dahil ettik. Bu düzenlemeyi yaparken amacımız, çocuklarımızı bu tür bilgilerle de donatmak ve onları çok yönlü olarak yetiştirmektir.

Türk Maarif Kolejleri I. sınıflarında, İngilizce lisan derslerine büyük ağırlık vererek, özellikle çocuklarımızın, daha okula başlarken, lisan zorluğunu ortadan kaldırmak ve ileriki yıllarda lisan zorluğu çekmeden, dersleri ve konuları takip etmelerini sağlamak istedik. Bunun için birinci sınıfı, tam olarak değilse bile, belli dersleri daha üst sınıflara kaydırmak suretiyle, bir nevi hazırlık sınıfı durumuna getirdik. Yine Maarif Kolejlerinde, Lise II. sınıf sonunda, eğitim-öğretim amacıyla, üçüncü ülkelere gidecek olan bir kısım öğrencinin durumu açıklığa kavuşmaktadır. Bu nedenle, geri kalan öğrencilerin, Lise III. sınıfta, üniversite sınavlarına hazırlanmalarını sağlayacak şekilde başlatılan, branşlaşma olayına, daha da önem verdik.

- Ortaöğretim kurumlarımızda ise, "*Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliğinde*," bazı değişiklikler yaptık. Sosyal ağırlıklı derslere daha çok önem vererek, zorunlu ders sayısını artırdık. Bundan güdülen birinci amaç; çocuklarımızın kendi ülkelerini daha yakından tanıtmalarını ve geçmişimizi daha iyi öğrenmelerini sağlamaktır. Lise Fen Bölümü'ne girenler için Fen derslerinin; Edebiyat Bölümü'ne girenler içinse Sosyal Bilgiler derslerinin, zorunlu ders olması yanında, test türü sınavların hazırlanmasında,

meydana gelen sapsmaların, çocuklarımızın ifade yeteneklerinin geliştirilmesindeki, olumsuz etkilerini dikkate alarak, klasik tür sınavlara ağırlık verdik.

- 1974 Mutlu Barış Harekâtı'ndan sonra ülkemizde, yüksek öğrenim alanında da, büyük bir gelişme izlenmektedir. Bugün ülkemizde, AÖF ile birlikte, 5 üniversite ve bir yüksek okul bulunmaktadır. Kıbrıs Türk Millî Eğitiminin amaçlarına uygun olarak, KKTC sınırları içerisindeki, yükseköğretim kurumlarının, kuruluş ve görevleri ile, teşkilâtlanmalarını, akredite edilmelerini, gözetim ve denetim işlerini kapsayan, " *Yükseköğretim Kurumları Kurulu, Görev ve Akreditasyon Yasası*" tasarısı, hazırlanıp, Bakanlar Kurulu'na sevk edilmiştir.

1990-91 öğretim yılı başından itibaren, 20 Temmuz Lisesi'nde başlattığımız, ortaöğretim seviyesindeki Fen Lisesi çalışması, başarı ile devam etmektedir.

- Yine, çocuklarımızın başarı düzeyinin ve müfredat programı içerisinde işlenen konuların, zaman açısından yeterliliği ile, kavrama olgusunun saptanması amacıyla, zaman zaman merkezî sınav uygulamasına gittik.

Önümüzdeki yıllarda, konuya, daha da ağırlık vererek, bu uygulamayı devam ettirme düşüncesindeyiz.

- Yine, her sınav sonrasında alınan neticeler, Bakanlığımızda toplanıp, istatistikî bir değerlendirmeye tabi tutulmuş, öğretmen ve öğrencilerimizin durumları, gözden geçirilerek, gerekli tedbirler alınmıştır.

- Bakanlığımızca görevlendirilen iki ayrı komisyon tarafından, ilkokullarımızın IV. ve V. sınıfları için, yeni Sosyal Bilgiler ve Çevre Bilgisi öğretim programları hazırlanmıştır.

- Bakanlığımız, Hizmetiçi Eğitim etkinliklerine de, büyük önem vermektedir. Bu cümleden olmak üzere, Şubat tatilinden yararlanarak, "*Çağdaş Dil Öğretim Yöntemleri, İzci Liderliği, İlkokullarda Müzik Eğitimi (boru, trampet), İlköğretim Temel Dersler Öğretimi, Makine-Nakış-Giyim, Türkçe Öğretiminde, Yeni*

Metodolojik Yaklaşım ve Yöntemler, İngilizce Öğretimi, Lise Matematik Öğretiminde, Yeni Metodolojik Yaklaşım ve Yöntemler, Fizik Öğretimi, Ölçme-Değerlendirme, Teftiş Teknikleri" konularında, yoğun hizmetiçi eğitim kurs ve seminerleri düzenlenmiştir. Hizmetiçi eğitim programları, bakanlık personeli dahil olmak üzere, bir plân çerçevesinde devam ettirilecektir. Eğitimin, ülkemizde en üst düzeyde seyri için, gereken ne ise yapmak, azminde ve kararlılığındayız.

- Hızla gelişen ve kalkınan ülkemizde eğitimi, sosyal, ekonomik ve teknolojik ihtiyaçlara cevap verebilecek bir seviyeye çıkarmak, başlıca amacımız ve aynı zamanda görevimizdir. Çünkü eğitimin; toplumların kalkınmasında, gelişmesinde, çağdaşlaşmasında, demokratikleşmesinde, sağlıklı bir toplum ve millet olmasında, en önemli faktör olduğu bilinci içerisindeyiz. Bunu her vesile ile de vurgulamaktayız.

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin, modern ve ileri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti idealine; Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, millî, manevî ve ahlakî değerleri benimsemiş; bilgili, ilmî düşünceye sahip; herkese karşı sevgi, saygı ve hoşgörü besleyen, medenî birer insan olarak yetişmelerini, millî eğitimimizin, esası kabul etmemiz yanında, onları, Kıbrıs Türkü'nün, geleceğinin garantisi olarak da görmekteyiz.

İnsan değeri, emeği ve çalışması her şeyin üzerindedir. Kalkınma, insan oğlunun işidir. İleri toplumlarda yetişmiş insanın, insan gücü kalitesinin, dünyanın en zengin, tabii kaynaklarından, daha önemli olduğu, gözlerimizin önündedir. Bunun, tipik bir örneği Japonya'dır. Japonya'nın özellikle kayda deper bir doğal kaynağı yoktur. Arazisi yoktur. Bu ülkede, 120 milyonu aşkın insan yaşamaktadır. Ancak Japonya'nın, millî ve manevî değerlere sahip, çalışkan bir halkı vardır. Bu halk, eğitime çok büyük önem vermiştir. Japon mucizesinin temelinde de, eğitime verilen bu büyük önem yatmaktadır. Nitekim, 1984 yılının 4 Eylül'ünde, Japonya'da bir eğitim reformu ihtiyacından bahsedilmiş ve bu konuda kurulan komisyon, 2 yıllık bir çalışmadan sonra, 1986

yılında, Japon Eğitim Sisteminin, gelecek yüzyıla göre ayarlanmış şeklini, bir raporla ortaya koymuştur. Şu anda Japonya'da, köklü bir eğitim reformu yapma çalışmaları, devam etmektedir.

Bu misalleri uzatmak mümkün, Fransa, Portekiz, İspanya, İngiltere, Batı Almanya, yani gelecek yüzyılın endişesi içindeki, tüm gelişmiş ülkeler, şu anda eğitim sistemlerini yeniden düzenlemek ve sistemlerinde, köklü reformlar yapmak için, çalışmaktadırlar.

Son hükümet programında, bizde de, eğitim, öğretim ve kültüre, yine özel bir önem verilmiştir. Gerçekten de bu dönem içinde, gerek devletimiz ve gerekse dış dünyada meydana gelen, çeşitli ağır ekonomik koşullara rağmen, hükümetimizin, önem ve ağırlık verdiği konulardan biri, eğitim olmuştur. İşte bu da, II. Millî Eğitim Şûrası'nın, en kısa zamanda toplanması için, önemli bir gerekçe teşkil etmiştir.

Burada, akla hemen şu soru gelmektedir. Devlet bütçesi içerisinde, eğitim ve onun kopmaz bir parçası ve bütünleyicisi durumunda olan kültürümüze, ayrılan pay yeterli midir? Bunun yanıtı, kesinlikle "Hayır"dır. Ancak, yaşanan bir dizi olumsuz etkenin, buna imkân vermediğini de, belirtmek zorundayım. Önümüzdeki yıl ve yıllarda, devlet bütçemiz içerisinde, eğitim ve kültürümüze ayrılan payın; olması gereken düzeyde artırılmasının, gerçekleştirilmesine çalışılacaktır. Kaldı ki bakanlığımız, bu yönde ek imkan yaratmak amacıyla hazırlamış olduğu, "Eğitim ve Kültür Fon Yasa" tasarısını, Bakanlar Kurulu'na sevk etmiştir.

Sizlerin de takdir edeceği gibi, kıymetli vakitlerinizi alıyorum ama, biraz uzun konuşmak zorunda olduğum için belli konulara da değinmek durumundayım. Beni herhalde mağzur görürsünüz. II. Millî Eğitim Şûrası'nda ana konulara girmemek kaydı ile belli konuların altlarını çizmek durumundayım. Çağımızın teknoloji ve bilimde, süratli bir biçimde gelişmesi dikkate alındığında, ki bunu mutlaka dikkate almak zorundayız, zamanla yarıştığımız, kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerdir ki, çok pahalı bir olay olan eğitimde, istenilen düzeye, gereken süratte,

zaman kaybetmeden ulaşmada, devletin ve hükümetlerin yanısıra halkımızın destek, yardım, dayanışması ile, maddî ve manevî katkılarının gerekliliği de, doğal olarak ortaya çıkmaktadır.

Muhterem şûra Üyeleri ve Değerli Konuklar;

Bakanlığımızca şûra hazırlık çalışmaları, geçmiş yılın sonlarında başlatılmış, özellikle son iki ayda yoğunlaştırılmıştır. Bu çalışmalar sonunda, diğer programlar yanında, üç ayrı kitaptan oluşan şûra Hazırlık ve Ek Dokümanları bastırılmış ve şûra Gündemi ile birlikte sizlere gönderilmiştir.

Bakanlık olarak bu şûra'da biz şûra Üyelerine bilgi ve görüş aktarmaya çalışacak, ancak, onları yönlendirmekten kaçınacağız.

Bu şûra'nın, yine önemli bir özelliği, en geniş iştirakin, katılımın sağlanması ve Türk Toplumunun, çok çeşitli kesimlerinden, çeşitli görüş sahiplerinin eğitim konusunda düşünen, yazan, bilgisi olan herkesin, mümkün mertebe davet edilmeye çalışılmasıdır. Tabii hemen belirtmek isterim ki, konuşmamın başında da değindiğim gibi gözden kaçıp unutulana, veya tüzük ve yer açasından şûra'ya çağrılmalarına imkân bulunmayan, değerli bilim adamları ve eğitmciler vardır. Huzurunuzda onların hoşgörüsüne sığınarak, eğitim konusundaki görüş ve düşüncelerine, her zaman açık olduğumuzu ifade etmek isterim. Yine bu şûramızda Okul Aile Birliği münferid kuruluşlar olduğu için, kazalar dikkate alınarak, bir kısım Okul-Aile Birliği Temsilcisi ve onların yanında; yarınlarımızın garantisi gençlerimizin de, temsil edilmesi, mutlaka gerekli idi. Nitekim, üniversite olayını, bir başka şûra Gündemi olarak düşündüğümüz için yalnız liseli gençlerimizi temsilen, tüm liselerimizin okul kaptanlarını şûra'ya davet ederek, onların da kararlarımıza, görüşleri ile ortak olmalarını istedik.

Muhterem Şûra Üyeleri ve Değerli Konuklar,

Şunu önemle belirtmek isterim ki, eğitim; büyümesi, olgunlaşması ve sonuca ulaşması açısından, çok uzun zaman alan bir olgudur. Bugün yaptığımız veya yapacağımız sistem değişiklikleri, kısa vadede alınacak neticeler dışında, ancak bir nesil sonra meyvesini verecektir. 1990-1991 Öğretim Yılı'nda, öğretime aldığımız 6-7 yaşlarındaki bir öğrencimiz, 2000 yılında Ortaöğretim'den mezun olabilecektir. Bu bakımdan, en kısa dönem, İlköğretim'in başladığı ve Ortaöğretim'in bittiği bu 10 yıllık dönemdir; fakat, çok daha ciddi bir şekilde neticelerin görülmeye başlanacağı dönem; 20-25 yıllık bir nesil, bir kuşak dönemidir. İşte bu nedendir ki zamanla yarışmaktayız ve zaman bizler için çok önemlidir.

Muhterem Şura Üyeleri ve Değerli Konuklar;

II. Millî Eğitim Şûrası'nda olgunlaştırılacak ve karara bağlanacak detaylı görüşlerden sonra, Eğitim Sistemimizde eğer gerek görülürse, yeni uygulamalara geçmeyi Bakanlığımız en sağlıklı bir yol olarak kabul etmektedir. Eğitimi gözden geçirme ihtiyacı daha önce de belirttiğim gibi sadece bizim ülkemizde görülmemektedir. Diğer ülkelerde de bu tür toplantılar, böylesine veya daha değişik düzeylerde yapılmaktadır. Nitekim, Anavatanımız Türkiye'de de bu amaçla, geçen yıl 19 Ocak 1990 tarihinde XIII. Millî Eğitim Şûrası toplanmıştır. Birçok müesseseleri bakımından gelişmiş bir ülke olan Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1983 yılında, "Tehlikede Olan Millet" adı ile Millî Eğitim Bakanlığı'na ve Başkan'a verilen bir raporun yankıları hâlâ devam etmektedir. Bu raporun, 1988 Mayıs ayı sonunda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yeniden gözden geçirilerek Amerikan Cumhurbaşkanı'na tekrar verildiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Mayıs 1988'de, Amerika Birleşik Devletleri'nde en fazla satılan kitap listesinin başında ise, Allen Bloom'un, "Amerikan Eğitim Sistemi'nin Yeniliği ve Amerikan Zihniyetinin Kapalılığı" konusunda yazdığı bir eser bulunmaktaydı. Amerika'da da şu anda bir Eğitim Reformu arayışı ciddi bir şekilde belirmiş durumdadır.

Muhterem Şûra Üyeleri ve Değerli Konuklar;

Ülkemizde "Millî Eğitim" konusu, sadece iktidarın meselesi değildir. Eğitim meseleleri topluma mal edilmelidir. Eğitime ait kararlar, bürokrasi çerçevesi içinde kalmamalı, geniş bir tabana oturtulmalıdır. Toplumumuz, eğitime ne kadar sahip çıkarsa; eğitim ile ilgili meselelerin o kadar sağlıklı çözümleneceği inancındayız. Sözlerimin burasında iktidarların meselesi değildir dedim ve bir prensibimizi burada açıklamakta yarar görüyorum. Tüm kurum ve kuruluşları, Şûra hazırlığı öncesinde yine Atatürk Kültür Merkezi'nde yaptığımız toplantılara davet ettik ve onların bu konudaki görüş ve düşüncelerini aldık. Bu görüş ve önerileri noktasına, virgüline dokunmadan da sizlere Ek Doküman olarak arz ettiğimiz kitapçıkta neşrettik. İstedik ki kişilerin, kurumların düşündükleri, söyledikleri en ayrıntılı bir şekilde Şûra Üyelerimiz tarafından bilinsin ve bu konular en demokratik bir şekilde tartışılsın. Ve tüm Parleментomuzda sandalye sahibi olan tüm siyasi partileri de Şûramıza ayrı ayrı çağırdık, davet ettik. Ancak mekanımız ve imkânlarımız sınırlı olduğu için ve Parleментo dışındaki kurulan siyasi partilerin henüz daha kesin olarak belli sayılarını saptayamadığımız da dikkate alınırca, Parleментo dışındaki siyasi partileri bu Şûra'ya çağırmadık. Gerekçemiz budur. Parleментo'da temsil edilen tüm siyasi partileri Şûra'ya davet ettiğimizi de burada vurgulamak isterim. Bu amaçla, Şûra'ya katılımı imkânlar nisbetinde geniş tabanlı tutmaya çalıştığımızı yeniden vurgulamak isterim. Önceki Sayın Bakanlarımızın, Müsteşarlarımızın, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlarımızın, Şûra'nın tabii üyesi olmaları nedeniyle geçmişle bağımızın daha sıkı bir şekilde kurulacağı ve Millî Eğitim işlerinde sürekliliğin daha iyi sağlanacağı inancındayız. Yani, gerek üniversitemiz, gerek Bakanlığımız zemininde, Şûra'ya daha geniş bir katılımı öngörmekteyiz. Basın ve yayın organlarımızın, diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Özel Kurum ve Kuruluşların çalışmalarına daha yoğun bir şekilde katılmalarına imkan sağlıyoruz. Böylece eğitimimizle ilgili meseleler, toplumumuzda daha canlı olarak tartışılsın ve toplumumuz eğitim faaliyetlerini daha çok sahiplensin istiyoruz. Zaten Eğitim Şûralarından beklenenlerin ve Şûraların temel felsefesinin de bunlar olduğu kanaatini taşıyoruz.

Bu düşüncelerden hareketle, ülkemizde, hiçbir siyasi ayırım gözetmeksizin, demokratik mekanizmayı oluşturan bütün sistemleri meydana getiren kişilere huzurunuzda sesleniyor ve Türk Aydınını, 2000'li yılların, 21. yüzyıl kuşağının, millî, demokratik, sevgi, saygı dolu, hoşgörü ile bezenmiş, çağdaş bilim ve teknolojiye sahip, özünü bilen, kültürüne bağlı bir nesil olarak yetiştirilmesi bakımından düşünmeye ve bize yardıma davet ediyoruz.

Muhterem Şûra Üyeleri;

Bu itibarla şunu kaydetmek isterim ki, 185 Şûra Üyesi ve 77 Müşahit'in iştirak ettiği bu toplantı, son yıllarda KKTC'de gerçekleştirilmiş en büyük düşünce formu mahiyetindedir. Nitekim, 185 Üye ve 77 Müşahit, 5 gün müddetle Millî Eğitimin önemli konularını tartışacak ve görüşlerini ortaya koyacaklardır. Bütün bunların sonucunda da, tabii belirli noktalarda, somut şekilde bileşmek belki mümkün olmayacak, belki zor olacak, ama çok önemli fikirler ortaya çıkacak ve bunlar Şûra Kararları'na önemli katkılar sağlayacaktır. Buna gönülden inanıyoruz. Biraz önce ifade ettiğim gibi, KKTC, birçok sıkıntılara ve problemlere rağmen, süratle kalkınan ve gelişen bir ülkedir. 21. yüzyıl bütün ülkelerin, Eğitim Reformlarını hızlandırdıkları şu günde, değişik özellikleri olan bir yüzyıl olacaktır. Gerçekten 21. yüzyılı, özellikle, bilgisayar teknolojisinin çok fazla kullanıldığı, haberleşmenin ve ulaştırmanın süratle arttığı ve yeni bir çağın başladığı yüzyıl olarak görüyoruz. Düşünürler, bu yüzyıla bazen "*Bilgi Toplumu*", bazen "*Teknoloji Çağı*", bazen de "*Haberleşme Toplumu*" diyorlar. Ne isim verilirse verilsin, bundan 9-10 yıl sonra ve 21. yüzyılın başında, dünyanın yepyeni bir şekil alacağı muhakkaktır. Ülkemizi de mutlaka o şekle adapte etmek mecburiyetindeyiz. Bizim, biraz önce bahsettiğim, Eğitim Reformu çalışmaları yapan dünyanın bazı gelişmiş ülkelerinden daha farklı bir özelliğimiz vardır. Biz; varolma ve kurduğu genç devleti tanıtmaya mücadelesi sürdürmekte olan bir halkız. Eğitim imkânlarından en üst düzeyde yararlanmak ve insan gücümüzü nitelikli hale getirmek durumundayız. Bunun için ise, önce, mevcut sistemdeki aksamaları, eksiklikleri telâfi etmeli, sonra da süratle gelecek yüzyılın bilgi, teknoloji ve ilim şarlarına ayak uydurmalıyız.

Onun için, KKTC'nin, 10 yıl sonra, 20 yıl sonra nasıl bir şekilde gireceği ekonomik, siyasal ve kültürel bakımdan hangi özellikleri taşıyacağı, hangi özellikleri taşıması gerektiği üzerinde çok iyi düşünmemiz lâzımdır.

Şunu da gayet iyi bilmeliyiz ki bütün bunları meydana getirecek olan temel taş, eğitimidir. Eğitimin, nasıl bir şekil alacağını tesbiti işte bunun için önemlidir.

Gelecek yüzyılın başında yetiştirmeyi hedeflediğimiz, 21. yüzyıl Türk Gençliğini, Türk Kuşağını; belirli özellikler altında tanıtmak istiyorum.

Bu kuşak, bu nesil; önce Atatürk İlke ve İnkılâplarına sahip çıkmalı; Kıbrıs Türk Toplumunun varolma mücadelesinin özünde yatan gerçekleri bilmeli; Mücadele Tarihimizin bilincine vararak, bu mücadeleye inançla bağlanmalı; millî, manevî, ahlâkî değerler kazanmış olmalıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, uluslararası insanlık idealine, anlayışına her zaman kucaklarını açmıştır. Her zaman, insan sevgisi ile dolu olarak, gelecek asırların bu büyük idealine sahip çıkmıştır. Ancak, şunu da gözden uzak tutmamak zorundayız. Milliyet gerçeği her zaman varolmuştur, varolmaya devam edecektir. Millî Özellikler, Millî Menfaatler, Millî Kültür gerçeği devam edecektir. Onun için, bütün insanları sevmeye ve milletlerarası çağdaş değerleri, kültür değerlerini kazanmaya, onlarla meşgul olmaya "evet" diyoruz. Ancak, önce kendi millî bünyemizin özelliklerini mutlaka öğrenmek ve eğitimi buna göre yapmak mecburiyetindeyiz. Dolayısıyla, gelecek yüzyılın başındaki neslimiz, mutlaka kendi ülkesini sahiplenmiş insanlardan meydana gelmelidir. Kendi ülkesini, menfaatlerini, bayrağını, vatanını, milletini ve millet yapan değerleri sahiplenmiş, lâikliğe bağlı, manevî değerleri güçlü bir nesil olmalıdır.

Bunun için öğrencilerimizi, insanlarımızı, gençlerimizi; çağdaşlaşmayı hedefleyen ve Türk milletini millî bilince vardırان, Atatürk Milliyetçiliğine, demokrasiye, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı; yurdunu ve toplumunu seven, anayurdu Türkiye'ye, Türk Ulusu'na, ailesine güçlü bağlarla bağlı; lâik devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bu bilinç ve nitelikleri sürekli davranışa dönüştürebilen insanlar olarak yetiştirmek zorundayız.

Yani, demokratik düşünce alışkanlığı kazanmış olarak, hür düşünceli, tartışmaya açık, yaratıcılığı olan nesiller yetiştirmeliyiz. Şunu da ilâve etmek gerekir ki, bu nesil mutlaka modern bilim ve teknolojinin gereklerine uygun bir nesil olmalıdır. Bizler bu nesli ekonomik durumumuzu da dikkate alarak, gelecek yüzyılın başlarında tıpkı bazı ülkelerde olduğu gibi en azından belli sahalarda ihtisaslaşarak teknoloji üreten bir nesil olarak görmek istiyoruz. Kısaca özetlersek, *Hükümet programımızda da yazdığımız gibi, Atatürk İlke ve İnkılâplarına sahip, millî, manevî ve ahlâkî değerler kazanmış, sevgi dolu, karşısındaki fikirlere hoşgörü ve anlayışla yaklaşabilen, ilmî düşünceye sahip, modern bilim ve teknoloji ile teçhiz edilmiş, demokratik tartışma alışkanlığı kazanmış bir nesil yetiştirmek istiyoruz.*

Muhterem Şûra Üyeleri;

Şimdi de mevcut durum ve eğitimin temel meselelerinden çok kısa olarak bahsetmek istiyorum.

Kıbrıs Türk Millî Eğitimi; Örgün Eğitim ve Yaygın Eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşur.

Örgün Eğitim: Okul Öncesi Eğitimi, İlköğretimi, Özel Eğitimi, Ortaöğretimi ve Yükseköğretimi kapsar.

Okul Öncesi Eğitim; İlkokul yaşına gelmemiş 4 ve 5 yaşındaki çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim 1 veya 2 yıl süreli olup, Okul Öncesi Eğitim; çağ nüfusunun tümünü kapsayacak şekilde bir programa bağlı olarak yaygınlaştırılmaktadır. Bu kurumlar, Devlet Okullarında, İlkokullara bağlı Anasınıfları halinde; müstakil Anaokulları ve İlkokul 1. sınıflarla birlikte

eğitim gören Anasınıfları olarak faaliyet göstermektedir.

İlköğretim zorunlu olup, o yılın 31 Aralık gününden önce 6 yaşını dolduran çocukların 11 yaşını tamamlayıncaya kadar süren eğitim ve öğretimlerini kapsar.

İlköğretim kurumları 5 yıllık İlkokullardan oluşur. Ancak birçok İlköğretim kurumlarında 1 yıllık Anasınıfları da vardır.

Ortaöğretim; İlköğretime dayalı 6 yıl süreli eğitimin tümünü kapsar.

İlköğretime tamamlayan her ğrenci Ortaöğretime devam etme, Ortaöğretim olanaklarından ilgi ve yetenekleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir.

Ortaöğretim kurumları; 3 yıllık Ortaokullar ile Ortaokul st çeşitli programlar uygulayan ve ağırlık verdikleri program uyarınca adlandırılan Genel Liseler, Meslek Liseleri ve diğer liselerden oluşur.

i) Ortaokul ğrenimi; kız ve erkek ayırımı yapılmaksızın her yurttaş için bir hak ve dev olup zorunludur.

Ortaokullarımız ayrı okullar halinde ve/veya bir liseye bağlı olarak kurulmuşlardır. Ortaöğretim ağındaki çocuklar için yöneltme özellikle Ortaokulda başlar ve yoğunluk kazanır.

ii) Genel Liseler; Ortaokul st çeşitli programlar uygulayan üç yıllık ğretim kurumlarıdır.

iii) Meslek Liseleri; Endüstri Meslek, Ticaret, Kız Meslek ve Tarım Meslek Liselerinden oluşan Ortaokul st üç yıllık ğretim kurumlarıdır.

Özel Eğitim; bedenlen veya zihnen zrl olup, özel bir eğitim ve öğrenime ihtiyacı olan, Okul ncesi Eğitim yaşına ulaşmış çocukların 18 yaşına kadar olan eğitimlerinin tümünü kapsar.

Özel Eğitime ihtiyacı olan her ğrenci, zorunlu eğitim çağında iken ilgi ve yetenekleri oranında, özel eğitimden parasız veya parasız yatılı olarak yararlanmaktadır. Ancak, zorunlu eğitim yaşı dışında da özel eğitim görmek isteyenlere, gerekli eğitim olanağı Devletçe cretsiz olarak sağlanmaktadır.

Özel Eğitim Kurumları; özel programlar uygulayan, ayrı okullardan veya diğer okul bünyesindeki özel sınıflardan veya gruplardan oluşur.

Halen ayrı okullar halinde faaliyetini sürdüren üç özel eğitim kurumumuz vardır. Bunlar;

1- Lâpta Sağırılar Okulu ki şimdi ismini Lâpta İşitme Engelliler Okulu olarak değiştiriyoruz.

2- Girne Zihinsel Özürlüler Okulu

3- Spastikler Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'dir.

Lâpta İşitme Engelliler Okulu'nda; öğrencilerin akademik eğitimi yanında, meslek eğitimine de önem verilmekte olup, okulda bulunmayan iş dallarında beceri kazanmak isteyen öğrencilere öğleden sonraları Girne ve yöresindeki işyerlerinden yararlanma imkanı sağlanmaktadır.

Girne Zihinsel Özürlüler Okulu'nda öğrenim yanında çocukların sosyal yönleri geliştirilir ve iş hayatına da hazırlanırlar. Normal eğitim sistemimiz içindeki okullardan yararlanamayan bu öğrenciler, bu okulda bireysel eğitime tabii tutulmakta ve gelişimleri gözönüne alınarak her öğrenciye ayrı bir program uygulanmaktadır.

Spastikler Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'ne alınan her öğrencinin durumu ve gelişimi, oluşturulan bir ekip tarafından değerlendirilerek her öğrenci için özel bir çalışma programı düzenlenir. Çocukların eğitiminde veliler ile öğretmenler daima iç içe olduğunda uygulanan programlar velilerce de yakından izlenir ve aynı çalışmaların evlerinde de sürdürülmesine özen gösterilir. Zihinsel Özürlüler ve Spastikler Okulu'ndaki çalışmalar Sağlık Bakanlığı ile koordineli olarak yürütülmektedir.

Normal okullara devam eden bazı öğrenciler de bu merkezde periodik olarak eğitim görmektedir.

Yüksek Öğretim; Ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğretim veren eğitimin tümünü kapsar. Yüksek Öğretim paradır. Ancak, maddi olanakları elverişli olmayan başarılı öğrenciler ile özürlü öğrencilerin her türlü öğrenim giderleri olanaklar ölçüsünde burs, nakdi yardım, parasız yatılı ve benzeri yollarla Devletçe karşılanmaktadır.

KKTC'de Doğu Akdeniz Üniversitesi, Türk Öğretmen Koleji, T.C. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, University College of Northern Cyprus (Özel) ile Near East University College (Özel) ve Lefke Üniversitesi, yüksek öğretim kurumları olarak eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaygın Eğitim; Kıbrıs Türk Millî Eğitimi'nin, genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak, Örgün Eğitim'den yararlanamamış veya Örgün Eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış veya herhangi bir kademesinde bulunan yurttaşlarla, Örgün Eğitimin yanında veya dışında verilen eğitimin tümünü kapsar.

Halen Pratik Kız Sanat Okulları, Pratik Erkek Sanat Okulu, Köy Kadın Kursları, Dil ve Ticaret Gece Enstitülerinde yaygın eğitim faaliyetleri sürdürülmektedir. Bugün ülkemiz nüfusunun toplam 43,210 kişisi öğrencidir. Bir başka deyişle nüfusumuzun %26.8'i okullardadır. Öğretim kademeleri itibarıyla bir tesbit yapacak olursak, Okul Öncesi Eğitim kurumlarımızdan olan 4 Devlet Anaokulu'nda 647 öğrenci ve 25 öğretmen, 85 İlkokul bünyesindeki Anasınıfı'nda 2,459 öğrenci ve 85 öğretmenimiz bulunmaktadır. Halen 21 Özel Anaokulu'nda 110 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir. Millî Eğitim Yasamıza göre, Devlet eliyle yürütülen Okul Öncesi Eğitim, çağ nüfusunun tümünü kapsayacak şekilde bir programa bağlı olarak yaygınlaştırılmaktadır.

İlkokullarımızda ise; 16,514 öğrenci, 149 okul ve 823 öğretmenimiz vardır. İlkokullarımızda okullaşma oranı %100'dür.

Genel Ortaöğretime bağlı tüm Ortaokullarımızda (Liselerin orta bölümleri de dahil) toplam 269 derslikte 10,514 öğrenci öğrenim görmekte olup; derslik başına 39.09 öğrenci düşmektedir.

Genel Liselerimizde (Kolejler dahil) ise 175 derslikte toplam 5,852 öğrencimiz öğrenim görmekte olup; derslik başına 33.44 öğrenci düşmektedir.

Meslekî Teknik Liselerimizde halen 2,411 öğrenci bulunmaktadır. Bu liselerimizde verilmekte olan akademik eğitim sırasında derslik başına ortalama 40 öğrenci; uygulamalı meslek dersleri ve atölyelerde ise derslik başına ortalama 20 öğrenci düşmektedir.

Genel ve Meslekî Teknik Liselerimizde toplam 1,260 öğretmen ve 8,263 öğrenci bulunmaktadır.

Bugün KKTC'de 2,322 KKTC'li yükseköğretim öğrencisi bulunmaktadır. Bunun 869'u Örgün Öğretim'de, 1,453 öğrencimiz de Açık Öğretim'dedir. Açık Öğretim'e devam eden öğrencilerin 416 tanesi kamu görevlisidir.

T.C.'de ve 3. Ülkeler'de lisans düzeyinde 1799, lisansüstü düzeyde ise 360 öğrencimiz bulunmaktadır.

Bütün bu göstergelerden ortaya çıkan sonuç şudur:

Eğitim sistemimizde okullaşma oranları ve derslik başına düşen öğrenci sayıları bakımından kalite göstergeleri; diğer gelişmiş ülkelere göre çok iyidir. Ancak hemen ilâve edelim ki, merkezi okullarımızdaki dersliklerimizde derslik başına düşen öğrenci sayısı yükselmektedir. Bu da, her sınıfta olmamak kaydıyla, 40 ile 45 arasında değişmektedir.

Tüm eğitimdeki başarı oranları değerlendirildiğinde, diğer ülkelere göre bu oranların da iyi olduğunu görmekteyiz.

Eğitimin diğer meselelerini de, sadece sayarak geçmek istiyorum. Önceden de arzettiğim gibi, derslik bakımından eksiklerimiz bulunmakla beraber altyapı konusunda almakta olduğumuz ve alacağımız bir dizi tedbirler ile bu konuyu daha da mükemmel bir hale getirme gayreti içerisindeyiz. Bu nedenle Ortaokulların; Liselerin bünyesinde olmasının eğitimde mahsurları görüldüğünden, Liselerin bünyesindeki Ortaokulları müstakil hale getirme çalışmalarımız başlatılmıştır. Gerek taşraya altyapı ve hizmetin götürülmesi, gerekse Ortaokulların müstakil hale getirilmesi ile derslik sayısındaki oranların arzulanan sayıya indirileceği kuşkusuzdur. Bunun yanında, nüfusumuz ve öğrenci sayısı dikkate alındığında, İlköğretimde merkezileştirerek eğitim vermenin, her köyde bir okul açarak hizmet vermektense daha

yararlı ve sağlıklı olduğu -görüşündeyiz. Bu yönde önceden başlatılmış çalışmalara en müsait yerleri dikkate alarak devam edeceğimizi belirtmek isterim. Aslında gönül çok arzu eder. Her köyde okullarımızı geliştirelim, o köydeki okullarımızı öğretmenlerle takviye ederek, halkımızla öğretmenlerimizi iç içe yapalım; ama nüfus dağılımı, köylerin sayısal durumu bunu ikinci plâna indirmektedir. Köyde okulun bulunması, öğretmenlerimizin köylüyle, vatandaşlarımızla iç içe olması güzel, ama bir dersliği, bir hocası olan bir okulda o çocukların eğitimini dikkate aldığımızda bu merkezleştirme yöntemine devam etme zorunluluğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çünkü eğitimi ancak çocuklarımızı merkezi yerlere toplamakla istediğimiz düzeyde verebileceğimiz inancını taşımaktayız. Burada ilk hedefimiz, tek ve iki öğretmenli okullarımızın merkezleştirilmesidir. Müfredat programlarında da bazı problemlerimiz vardır; öğretmenlerimizin, çeşitli ekonomik ve yaşam şartları meseleleri vardır; istihdam ve insan gücü ihtiyaçları ve ekonomiye uygunluk bakımından eğitimde problemlerimiz vardır; eğitimin finansmanı, eğitim yapıları, araç-gereç ve teçhizat; yabancı dil öğretimi; Yüksek Öğretim ve Yüksek Öğretime yığılma bakımından da önemli problemlerimiz mevcuttur.

Muhterem Şûra Üyeleri;

Gündemimizdeki konular bakımından da bazı husulara kısaca işaret etmek istiyorum.

Önceden de ifade ettiğim gibi, siz değerli Şûra Üyelerine, II. Millî Eğitim Şûrası'na gündem teşkil eden konularda, konuları daha da berraklaştırmak için görüş ve düşüncelerimizi içeren ön komisyon raporları hazırlatmış bulunuyoruz. Bunlar aslında, nihâf hale getirilmiş görüşler değildir. Ancak biraz sonra ifade edeceğim ve tartışmaya açacağım gündemdeki konularla ilgili olarak gayet tabiidir ki bizim de hazırlanmış projelerimiz ve görüşlerimiz vardır; ama bu görüş ve düşüncelerimiz komite aşamasında detaylı bir şekilde ele alınacağı için onlara burada ana başlıklar şeklinde değineceğim.

Ancak istiyorum ki, bunları en serbest bir şekilde ve en iyi bir biçimde tartışalım ve en uygun neticelere ulaşalım. Şûramızın gündemindeki konuları şöyledir:

1- Zorunlu Eğitim

A. İlköğretim

- a) Okul Öncesi Eğitim
- b) İlkokullar
- c) Özel Eğitim

B. Ortaokullar (Kolejler dahil)

2- Ortaöğretim

A. Genel Ortaöğretim

- a) Genel Liseler
- b) Kolejler

B. Meslekî Teknik Öğretim

- a) Örgün Eğitim
 - i) Endüstri Meslek Liseleri
 - ii) Ticaret Liseleri
 - iii) Kız Meslek Liseleri
 - iv) Tarım Meslek Lisesi
- b) Yaygın Eğitim
 - i) Pratik Kız Sanat Okulu
 - ii) Pratik Erkek Sanat Okulu
 - iii) Köy Kadın Kursları
 - iv) Dil Ticaret Gece Kursları
- c) Çıraklık Eğitimi

Ana başlıklarından da görüleceği gibi, II. Millî Eğitim Şûramızın gündemini yukarıda belirtmiş olduğumuz konularla sınırlanmış bulunmaktayız. Yüksek Öğretim ve diğer konularımızı, bir başka Şûra'da ele almak düşüncesinde olduğumuzdan bu Şûramız'da onları gündeme almıyoruz. Amacımız, konuları çoğaltıp fazla yaymadan, gündemi belli konular üzerinde yoğunlaştırmak ve tartışıp netice aldıkça adım adım ilerlemek ve bir başka Şûra'da diğer konulara geçmektir. Yukarıda belirttiğim

konularda da komiteler aşamasında bir tasnif göreceksiniz ve o tasnif içerisinde de belirttiğimiz konularda ikinci bir parantez açıp daha da ağırlık verdiğimiz konuları ön plâna çıkardığımızı görmüş olacaksınız.

Kıbrıs Türk Millî Eğitim Sistemi; Okul Öncesi Eğitimden, Lise Eğitime ve onun yanısıra Örgün ve Yaygın Eğitim kurumlarımızın durumuna kadar geniş bir alanı kapsamaktadır ve bu kapsam; "*yapılmakta olan ve plânlanan çalışmalar*", "*öğrenci başarısının değerlendirilmesi*", "*sorunları ve çözüm önerileri*" gibi alt başlıklarla ele alınacaktır.

Öğretim programlarında ise temel ilkemiz; maddi hayat tarzımızı, fikri ve kültürel hayatımızı etkileyen gelişmelere intibak edebilecek ve katkıda bulunabilecek insanlar yetiştirebilmektir. Gençlerimizi, hayatta karşılaşacakları beklenmedikleri sorunları da başarıyla çözebilecek beceri ve davranışları kazanmış olarak yetiştirebilmek zorunludur.

Burada temel prensip korku yerine sevgiyi getirmektir. Öğrenci; okulunu, öğretmenini, ders kitabını mutlaka sevmelidir. Ezbercilik yerine mutlaka buluşçuluk, yaratıcılık kaim olmalıdır. Kabiliyetleri en yakın şekilde gözlemleyerek değerlendirmek zorundayız. Bu bakımdan Millî Eğitim Sistemimizi ve metotlarımızı sürekli olarak gözden geçirmeye ve yeniden düzenlemeye mecburuz. Çünkü; çok hızlı değişme, ilerleme ve gelişmelere sahne olan ileri teknolojiye sahip, bol ve çok çeşitli üretim yapabilen "*Bilgi Toplumu*" olarak tanımlanan bir çağda yaşıyoruz. Mevcut bilgiler, 3-4 yılda iki misli artıyor, pekçoğu değişiyor, geçersiz oluyor. Bu artışlar ve değişiklikler karşısında insanın ve toplumun da ihtiyaçları değişiyor, çeşitleniyor ve artıyor.

Bugün toplum olarak en çok teknisyen düzeyinde ara elemanlara ve üniversite üstü eğitim görmüş, master, doktora yapmış elemanlara ihtiyacımız vardır. Eğitim sistemimizi bu yönde yenileme, düzenleme ve geliştirme ihtiyacı içindeyiz.

Muhterem Şûra Üyeleri;

Meslekî ve Teknik Öğretimde, bazı meselelerimiz bulunmasına rağmen, özellikle son 3-4 yılda önemli bir gelişme sağlanmıştır. Özellikle 1988'de çıkarılan Çıracılık Yasası, önümüzdeki ders yılından itibaren yürürlüğe konacaktır.

Bu yasa ile getirilen Dual-İkili Sistem sayesinde, bir taraftan okuldaki öğrenciler iş hayatına intibak ettirilmekte, bir taraftan da iş hayatındaki çıracıların eğitimi sağlanmaya çalışılmaktadır. Meslekî Teknik Öğretim mezunlarının, iş hayatı bakımından değerlendirilmesiyle bu okullara önemli ölçüde yönelme başlayacaktır ve bu konuyla ilgili olarak da komite aşamasına getirmiş olduğumuz yeni görüşlerimiz sizlere aktarılmış olacaktır. Ancak, mutlaka Meslekî ve Teknik Öğretimde toplumun ihtiyacına ve ihtiyaç süresine göre akışın sağlanması gereklidir. Bu konuda da değişik alternatifli çözümler bulmalıyız. Bu konuda, ölçme ve değerlendirmeye, psikolojik rehberliğe ve danışmanlık hizmetlerine dayanan, öğrencilerimizi kabiliyet ve yeteneklerine göre değerlendiren ve akademik liseye geçişte bu değerlendirmelere göre yönelten bir sistem akla gelmelidir. Bu Şûramızda altyapı ve imkânlarımız dikkate alınarak, süratle ve en kısa vadede uygulamaya koyabileceğimiz görüşler gündeme getirilecektir. Esasen şimdi ele alınacaklar daha sonraki uygulamaların bir başlangıcı, sistemin önde gelen ilk halkaları niteliğindedir.

Muhterem Şûra Üyeleri;

Gündemimizin önemli bir konusunu da "*Eğitimde Yeni Teknoloji*" teşkil etmektedir. Eğitim ve öğretimde metot son derece önemlidir. Mevcut araç ve gerecin, teçhizatın noksan olduğunu kabul etmek zorundayız. Gerçekten, bugün KKTC'de eğitim altyapısını meydana getiren başta bina ve yatırımlar olmak üzere, eğitim araç-gereç ve teçhizatında eksiklerimiz vardır. Klâsik lâboratuvar sistemini bile daha tam olarak kurmuş ve yaygınlaştıramamış değiliz.

İşte bu sebeple, eğitimde bilgisayardan, televizyon ile eğitimden, bilgisayar eğitiminden bahsederken bazı çevreler

tarafından tenkit ediliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız da konuşmasında bunların noksanlığını vurguladı. Onun söylediklerine de katılıyoruz ama birşeye daha inanıyoruz. O da şudur: Bir taraftan bu eksikliklerimizi giderelim. Bir taraftan da sırası bulunmayan, lâboratuvaru bulunmayan okullarda bilgisayar nasıl kullanılır diye bazı tenkitlere muhatap oluyoruz. Hemen şunu ifade etmek isterim ki bir taraftan eğitimdeki klâsik altyapıyı mutlaka tamamlamak mecburiyetindeyiz. Bir taraftan da yeni teknolojiyi uygulamalıyız. Altyapıyı tamamlama zorunluluğu, bizim eğitimde yeni teknolojileri kullanmamıza hiçbir zaman mani teşkil etmemektedir. Eğer önceden değindiğim 21. yüzyılın şartlarına intibak etmek ve KKTC'yi bu düzeye yükseltmek istiyorsak, hiç vakit kaybetmeden, başta bilgisayar destekli eğitim projesi olmak üzere, eğitimde televizyonu en iyi şekilde kullanmayı, video dahil, modern eğitim araç ve gereçlerini mutlaka eğitim sistemine yerleştirmeyi hedef almak mecburiyetindeyiz. Bu konuda da çalışmalarımız en yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Anavatanımızdan gördüğümüz destek ve anlayış sayesinde okullarımız için T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'nda hemen hemen her ders konusu için 170 video kaseti hazırlanmış bulunmaktadır. Önümüzdeki ders yılından itibaren bu kasetlerle takviyeli, uygulamalı eğitime geçilecektir. Ayrıca Marmara Üniversitesi'nin bünyesinde kurmuş olduğu Bilgi Bankası'na 'Şeref Üyesi' olarak dahil edilmemiz konusunda prensip antlaşmasına varılmıştır. Bu banka sayesinde kurulacak merkezlerle çocuklarımız hem her istediği bilgiye anında sahip olacak, hem de üniversite sınavlarına bilgisayar aracılığı ile hazırlanmış olacaklardır. Bütün bunları gerçekleştirme ve yaygınlaştırma çalışmalarımızın yanısıra bilgisayarı, lisan lâboratuvarlarını ve diğer ders lâboratuvarlarını ilköğretime de götürebilmenin gerekli ve zorunlu olduğu inancındayız. Elbette ki çok yönlü zorluklarımız ve problemlerimiz vardır. Fakat azimliyiz. Sizlerle birlikte bu sorunların üstesinden gelebileceğimize de inancımız tamdır.

Sayın Konuklar, Değerli Şûra Üyeleri;

Şunu bir kere daha huzurlarınızda ifade etmek istiyorum ki KKTC'de ekonomik ve sosyal birçok konuda gerçekten, özellikle son 17 yılda önemli adımlar atılmıştır. Eğitim konuları da buna dahildir; ancak süratle değişen ve akıl almaz bir hızla gelişen teknoloji ile bilime baktığımız zaman bunların yeterli olmadığını görmekteyiz. İstenilen düzeye ulaşmak ve geleceğimizi garanti altına almak için bütün bu eserleri ellerine teslim edeceğimiz gençliğimizi en iyi şekilde yetiştirmek zorundayız. Netice olarak, eğitimde bir reform ihtiyacı olduğu açıktır ve izah ettiğim çeşitli sebeplerle de ortaya çıkmaktadır. Bu, sistemde olmalıdır, programda olmalıdır, öğretilimde olmalıdır, üst yöneticilerde olmalıdır, teknolojide olmalıdır, finansmanda olmalıdır ve zorunludur.

II. Millî Eğitim Şûrası'nın Değerli Üyeleri'nin KKTC'de yapılacak Millî Eğitim çalışmalarına, sistem değişikliklerine gerçekten değerli ve önemli katkılarda bulunacaklarına inanır bu duygularla uzun saatten beri konuştuğum için, sizleri yorduğum için hepinizden özür diler ve II. Millî Eğitim Şûrası'nın ulusumuza, gençlerimize ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne hayırlı, uğurlu olmasını temenni eder, teşekkür ederim.

**T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı
Sn. Doç. Dr. H.Nihat Bilgen'in konuşması**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sn. Meclis Başkanı, Sn. Başbakanım, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sayın Büyükelçisi, Sayın Bakanlar, II. Millî Eğitim Şûrası'nın Değerli Üyeleri, Sayın Konuklar, Basın ve TRT'nin Değerli mensupları, Yüce Heyetinizi en içten duygularıyla sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sizlere çok kısa bir süre içerisinde çok teknik, çok özet bir bildiri sunmak istiyorum. Bu bildiri de belirttiğim hususları komisyonlarda ayrıntılı olarak tartışmak fırsatını da bulabileceğimizi umuyorum. Eğitim Şûrası'nın değerli üyeleri, bir insan hem cahil hem de bağımsız olamaz. Bu bağıntı görevimizi ağırlaştırıyor. Çünkü bilim evreni gittikçe geliyor ve dolayısıyla cahil olma şartları giderek daha da ağırlaştırıyor. Türk Milleti'nin bu temel sorunu çözebilmesi ancak buna uygun yeterlikte eğitim ortamının hazırlanmasıyla mümkün olabilir.

Bildiğiniz gibi dünya uygarlığı uzun dönemde sınıma-yanılma safhasında oluşan ilk çağ, otorite ve gelenek temeline dayalı ortaçağ ve bilimsel metod yaklaşımının yakalandığı yeni çağ geride bırakmış, ileri endüstri çağına, atom çağına, derken, enformasyon çağının eteklerine gelmiştir. Bilim ve teknolojideki bu çok hızlı gelişme, ikibinli yılların ötesinde olabilecekleri düşünmemize imkan vermemektedir. Artık tarihî bir perspektiften bakarak gelecekte olabilecekleri algılayabilmek, anlayabilmek ve bu konularda fikir yürütebilmek olasılıkları ortadan kalkmıştır. Geleceğe ilişkin "science fiction" türündeki olasılıklar, çağımızın bilim adamlarını endişelendirmektedir. Bu sebeple, gelişmiş ülkelerin bilim adamları arasında "yirmibirinci yüzyıl korkusu" kavramıyla tanımlanan bir davranış gelişmektedir. Bazı ülkeler ise, bu gelişmelerin farkında bile değildir. Onun için geleceğe cesaretle bakmaktadırlar. Ancak bu cesaret düşündürücüdür. Konuşmamın bu noktasında içinde yaşadığımız bu dönemin eğitim çalışmalarımıza yön verecek olan bazı özelliklerine değinmek istiyorum. Dünyamızda bilim evriminin

en son verilerine sahip olanlar, daha çok ve daha yeni bilgi talep ediyorlar. Kısaca bilenler daha çok bilmek istiyor. Bilmeyenlerin ise böyle bir isteği yok. Onlar hallerinden memnun ve rahatlar. Çok üst düzeyde gelişmiş insan gücüne sahip gelişmiş ülkeler daha çok gelişmek için daha kaliteli ve daha uzun süreli eğitim istiyorlar. Bunun için eğitime daha çok yatırım yapıyorlar. Oniki yıllık zorunlu eğitim yetmiyor. Yüksek öğretimi zorunlu eğitim kapsamı içine almaya çalışıyorlar. Hatta mezuniyet sonrası eğitimin, lisans üstü eğitimin giderek yaygınlaştırılması yolunda büyük çabalar sarfediyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nde çağ nüfusunun %58'nin yüksek öğretim görüyor olması, bu açıdan önemli bir göstergedir.

Dünyadaki birkaç ülkede, bilgi toplumu oluşuyor. Altını çizerek söylemek istiyorum Türkiye'deki pekçok konuşmamızda da bu konuların altını çizerek ifade ediyoruz ki "bilgi toplumu bilinenlerle oyalanan bilinenlerle uğraşan toplum değil bilinmeyi arayan toplumdur." Bu toplumda basılmış kitapları yeniden basmak, bilinenleri tekrar tekrar çocuklara aktarmak ve tekrar ettirmek önemli değil. Bu toplumda, bilim adamları, bilimsel araştırma kurumları, kısaca yeniyi ve bilinmeyi ortaya koyan bilimsel çalışmalar önem taşıyor. Çağımızda teknoloji yönünden, üretilemeyi üretmek en önemli davranışlardan biri. Bugün "mümkün olmayan yoktur, uygun şartlarda denenmemiş vardır" görüşü, hayal edilemeyecek gelişmeleri hipotezlere dönüştürüyor. Teknolojinin geliştirdiği yeni araçlar insanın yakın ve uzak çevresini algılama, yorumlama ve tepkide bulunma gücüne inanılmaz katkılar yapıyor. Örneğin bugün insan uzay teleskobu veya elektron mikroskobu gücünde görüyor, telsiz mesafesinde işliyor, daha da önemlisi bilgisayar hızında düşünüyor. Bu, şüphesiz "Emanuel Kant'ın concept without perception is empty, perception without concept is blind" sözüne çok önemli ayrıntılar getiriyor. İnsan görüşünde ve uygulamasındaki gelişmeler, çağımızı sarsan noktalara geliyor. Bütün insanların hür doğduğu, haklarda ve şerefte eşit olduğu bir insan görüşü davranışa dönüşüyor.

Bugün kurtarıcı, dahi arama görüşü, uygun organizasyonu kurma anlayışına ulaşıyor. Gerçi insan zekâsını Löklenşe pilleri gibi seri bağlamak mümkün olmuyor. Yani 100 I.Q.'luk üç tane insanı yanyana getirdiğimiz zaman 300 I.Q.'luk bir zeka seviyesine ulaşamıyoruz. Ancak paralel de bağlanmıyor. 3 insan bir araya geldiğinde zekâ ortalamalarının çoğu zaman çok üstünde ürün elde edilebiliyor. Onun için organizasyon teorisinin verileri, çağımızda büyük önem taşıyor. Bilim ve teknolojideki gelişmeler açısından dünya ülkeleri bugün dört grupta toplamaktadır. Birinci grupta, hiç teknoloji kullanmayan doğal şartlarda yaşayan ülkeler var. Dünyada bu ülkelerin sayısı giderek azalıyor. İkinci grupta teknolojiyi doğrudan kendi üretim sistemlerine transfer eden ülkeler var. Bunlara montaj sanayii ülkeleri diyoruz. Üçüncü grupta teknolojiyi kendi bilimsel araştırma kurumları vasıtasıyla üretim sistemine transfer eden ülkeler var. Türkiye bu ülkelerden biri olma durumunda. Dördüncü grupta ise, kendisi bizzat teknoloji üreten ülkeler var. Şüphesiz bu ülkeler üretilenleri ürettikleri için patent sahibidirler, unique'dirler ve istedikleri fiyatı ürettiklerine koymak suretiyle gayrisafi millî hasıllarlarını büyük ölçüde artırabiliyorlar. Burada önemli bir husus da şudur: İleri teknolojileri ancak daha ileri teknolojiler üretebiliyor. Eğer gerçekten ileri teknolojileri üretmek istiyorsak, burada varacağımız seviyenin neresi olması gerektiği konusunda dikkatli olmak durumundayız.

"Mars gezegenine kim gidebilir" sorusunun cevabı; herhalde, "aya gidenler" olacaktır. Özetle belirtmek gerekirse, çağımızda beşinci kuşak bilgisayarlar bilimsel gelişmeye büyük bir ivme kazandırmıştır. Uzay fiziği, uzay kimyası ve uzay teknolojileri, güneş sisteminin ötesindeki galaksileri yoklamaya başlamıştır. Biyomekanik, biyoteknoloji ve canlı ile uğraşan diğer disiplinler, genlerin sınırlarını zorlamakta canlılığın transformasyonu yoluyla yeni ve bugün bilinmeyen bazı canlıları üretme yolunda çaba harcamaktadırlar. Bilinenler sıra olmaktan çıkmış, duvarlar anlamını yitirmiştir. Dünyanın bazı ileri ülkelerinde makineüstü

toplum, bilgi toplumu olmaktadır. Enformasyon teorisinin sonsuz bilinmeyenli evreni, yeni bir cazibe kazanmıştır. Dünyadaki kültür birikimi sayın bakanımızın da ifade ettikleri gibi, her üç-dört yılda bir gerçekten ikiye katlanmaktadır. Buna rağmen bilinenler bilinmeyenlere oranla çok küçük kalmaktadır. San Francisco'da Sayın Avni Akyol Bakan'ımla birlikte Apple Firması'nı ziyaret ederken, Sayın Bakan'ıma şu büyüklükte küçücük bir plak hediye ettiler. Bu plağın içerisinde 21 ciltlik Encyclopedia Britanica vardı. Fotoğraflarıyla birlikte. Sayın Bakanım çok okuyan bir insandır ve sürekli çantasında kitap bulunur, yeni kitaplar bulunur. Ama çantasının büyüklüğü ancak 3 veya 4 kitabı taşıyabilecek çaptadır. O zaman kendisine dedim ki, "Sayın Bakanım bu teknolojiyi kullanırsanız dünyanın bütün kitaplarını çantanızda taşımak imkanına sahip olacaksınız." Gerçekten bugün 5x15 cm boyundaki bir "optic disk'e iki milyon sayfa kaydedilebilmektedir. Şüphesiz bütün bu gelişmelerin temel faktörü bu seviyede eğitimidir. Çünkü, gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasındaki fark; maddi kaynaklar farkı değil; insanların sahip olduğu davranışlar arasındaki farktır. İkinci Dünya Savaşı'nda maddi bütün varlığını kaybetmiş olan Federal Almanya'nın bugün dünyanın en güçlü devletleri arasında yer alması, bunun çok açık göstergesidir. İnsan davranışları arasındaki bu farkı meydana getiren de eğitimidir. Çünkü, insan davranışları öğrenilmiş davranışlardır ve şüphesiz kalkınma ile eğitim arasında çok yüksek ve pozitif bir korelasyon vardır. Bu sır, daha çok insana daha kaliteli ve daha uzun süre eğitim vermemizi gerektirmektedir. Bu bakımdan öğretmenlerin görevi giderek daha da önem kazanmaktadır. İngiliz Eğitim Bakanı 1985 bütçesini Parlamenta sunarken diyordu ki "eğer iyi informe edilmiş, iyi bilgilendirilmiş iddialı bir eğitim varsa çok yüksek standartlara erişebilir." Şüphesiz bu, öğretmenin görevidir. Ancak, dünyada yine de çok bahsedilen bir husus vardır. Özellikle bir Amerikan Eğitimcisi diyor ki, Amerika'daki öğretmenlerin pek çoğu sınıfta eğitim yapmıyor, eğitim yapıyor görünüyor. Aslında görüntüde çok

iyi öğretmenlik yaptığı görünüyor. Ama sınıftaki etkileşim sürecini incelediğimizde, ürettiği davranışların getirisi o kadar yüksek değil. Onun için sistemde öğretmen davranışlarının niteliği büyük önem taşıyor.

Ülkemizde de özellikle son yıllarda eğitimin özünü etkileyecek tedbirler alıyor ve uygulamalar yapıyoruz. Aslında eğitimde değişme, çağın şartlarına ve toplumun ihtiyaçlarına uyma gereği bakımından sürekli olacaktır. Bu yönde Türk Millî Eğitimi yenileşme sürecine girmiş ve tedbirlerden etkilenmeye başlanmıştır. Bunun en önemli göstergelerinden birisi, 1991 yılı bütçesinde, Millî Eğitim Bütçesi, Millî Savunma Bütçesi'nin de geçerek 21.16'ya yükselmiş olmasıdır. Gerçekten eğitimin en önemli girdilerinden birisi finansmandır, diğeri insan gücüdür. İnsan gücünün yetiştirilmesi için de finansman gerekir. Bunların kalite ve kantitesi bakımından yüksek seviye sağlanması, eğitimin geliştirilmesinde büyük önem taşıyor. Eğitim sisteminin davranışlarını bir anda değiştirmek mümkün olamıyor. Bu konuda büyük zorluklarımız ve problemlerimiz var. Bu değişimin şartlarını sağlamak, uyumsuzlukları önlemek açısından büyük önem taşıyor. Bakanlığımızın çalışmakta olduğu reform konularını uygulamaya koymaktaki hassasiyetimiz de buradan geliyor. Yapılmakta olan çalışmaları, kısaca şöyle belirtmek istiyorum.

1- Otorite merkezli Eğitimden "Authority Obedience Model" denilen eğitimden, öğrenci merkezli eğitime geçmek istiyoruz. Müfredat programının otorite olduğu kitapların otorite olduğu, öğretmenin ya da büyüklerin otorite olduğu bir yaklaşımdan çocuğun ilgi, istidat ve kabiliyetlerinin otorite olduğu bir yaklaşıma geçmek istiyoruz.

2- Eleyici sistemden başarısızlığın söz konusu olmadığı bir sisteme geçmek istiyoruz. Bugün artık bütün dünya biliyor ki "Schools need to become humanized settings for human beings, they need to be places without failure. Places where both learners and teachers can develop and reach their full potential for living in a changing world." Okullar insan için insancıl olmaya muhtaçtır.

Okullar, dünyanın değişen şartlarında yaşayabilmek mutlu ve başarılı olabilmek için öğretmen ve öğrencinin birlikte çalışarak geliştii, başarısızlığın söz konusu olmadığı yerler olmalıdır. Biz de buna inanıyor ve okullarımızı bu doğrultuda değiştirmek istiyoruz.

3- Çalışmayı, öğrenmeyi ve gelişmeyi eziyet haline getiren bir yöntemden, zevk haline getiren bir yöntemge geçmek istiyoruz.

4- Okulu değişen, gelişen ve yaşayan toplumun bir parçası haline getirmek istiyoruz.

5- Öğrenciyi yetiştirilsin diye okula teslim edilmiş pasif bir varlık olmaktan çıkarıp kişilikli, bilinçli, kendi geleceğinin sorumlusu, saygıdeğer bir varlık olarak görmek istiyoruz. Bunun için eğitim sürecinin tüm değişkenlerini Millî Eğitimimizin bu amaçları doğrultusunda değiştirmek ve süreçlerde gerekli değişiklikleri yapmak ihtiyacı bulunmaktadır. Ancak bildiklerimizin çok sınırlı olması bizi korkutmaktadır. Gerçekten bugün dünyada söylenen bir söz var "Education has a long way to go before becoming a genuine science" Eğitimin gerçekten bilim olabilmesi için daha çok uzun mesafe katetmesi gerekiyor. Çünkü eğitimin temeli ve amacı olan insanı bilemiyoruz. Eğitimin ihtiyacı olan muhtevayı meydana getiren bilimsel ve teknolojik gelişmeler çok hızlı ve nâmütenahi geliyor. Bu açıdan bildiklerimizle kesin kararlara varmak imkanı görünmüyor.

Bir tek hüresine, zigota, beş bin ciltlik bilginin kaydedilebildiği insana 3, 5 kitabı kaydetmekte karşılaştığımız güçlükler, ne durumda olduğumuzu çok iyi yansıtıyor. Ancak bu bağlamda gelişmeler ümit vericidir. Biliyoruz ki içinde yaşadığımız her zaman dilimi yenidir. Değişme, olanı eskiten, yeniyi üreten bu oluşum sürecinin temel özelliğidir. Varolan canlı, cansız herşey, bazıları yavaş bazıları hızlı sürekli eskimektedir, değişmektedir. Bu değişimi ülkemizin değişmesi doğrultusunda yönlendirebilmemiz millî kültür özlü ve bilim tabanlı eğitime vereceğimiz öneme bağlıdır. Fransız düşünürü Concorde "La fin suprême de l' education, cest la culture." diyor. Bu nihaî amaca ulaşabilmemiz ve

özellikle bağımsızlığımızı koruyabilmemiz için Spinoza'nın "Education aids the individual in his struggle for survival" eğitim insana yaşam kavgasında yardım eder görüşünden yararlanmak durumundayız. Asırlar önce Kutadgu Bilig'de "Bilgi ile göğe yol bulunur" diyen bir milletin çocukları olmanın onuruna erişmek istiyoruz. Dede Korkut'un

"Kız anadan görmeyince öğüt tutmaz

Oğlan babadan görmeyince sofraya çekmez"

düşüncesinin aslına ulaşmak ve aile eğitiminde yararlanmak istiyoruz. Bu düşünce ve duygularla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki insanlarımızın, soydaşlarımızın, değerli kardeşlerimizin mutlu ve başarılı olmalarına katkıda bulunmak istiyoruz. Bu toplantının tüm Türk Camiasına hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

**II. Millî Eğitim Şûrası Genel Sekreteri,
Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı Talim, Terbiye
Yüksek Kurulu Başkanı Sayın Dr. Mustafa Çetin'in
konuşmaları**

Sayın Cumhurbaşkanım,

II. Millî Eğitim Şûrası, bilim ve teknoloji alanında, dünyadaki çok büyük ve önemli hatta beklenmedik gelişmelerin ülkemizde bir ihtiyaç haline geldiği dönemde başlıyor. Genç devletimize ve ulusumuza hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün, bilim ve teknolojideki değişmeler, aylar, haftalar, gün ve hatta saatlerle ölçülmektedir. Bu yoğun bilgi patlaması ve bilgi akımı, arzularına bağlı olmaksızın toplumlarda birçok değişmelere yol açmaktadır.

İşte böyle bir hızla değişen dünyanın bir parçası olan KKTC'de, eğitim sorunları, sorunların bulunabilen çözümleri ve bu çözümlerin geliştirilme zorunluluğu, günlük hayatımızın gündemini her zamandan daha yaygın ve daha çok işgal etmektedir; çünkü, bu bilgi ve teknoloji dünyasında yaşayabilmek ve hakkımız olan yeri koruyabilmek, ancak, eğitim ve öğretimin meydana getireceği bir ortamı gerekli kılmaktadır. Bilgi ve teknoloji üretebilmek için, eğitim ve öğretim, tek vasıta niteliğini her zamankinden daha fazla hissettirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Yaşadığımız çağ, toplumların bütün kesimlerinin eğitim ve öğretime büyük önem verip, etkileri altına almak istedikleri ve genel olarak toplumdan en büyük payın bu alana ayrıldığı bir dönem olarak görülmektedir. İktisadı açıdan "insana yapılan yatırım en etkili ve verimli yatırım olduğu" görüşünde, bütün yöneticiler, işverenler, işçiler ve ilim adamları birleşmektedirler.

Bir ulus için eğitim ve öğretim hizmetlerine öncelik vermeyi zorunlu kılan bir diğer hedef de, millî varlığın her alanda korunması ve geliştirilmesi şartıyla; toplumun gerçekçi, ilmi ve geçerli bilgi ve teknolojilerle donatılarak, gelecek yüzyıllara hazırlanmasıdır.

Bu gerçekler ve bu yaklaşımlar ışığında II. Millî Eğitim Şûrası'nın bize aydınlatıcı yön vermede önemli bir araç olacağı inancımızı belirtmek isteriz.

Eğitim sorunları ve bu sorunlara ait çözüm yolları araştırılıp değerlendirilirken ve önerilerde bulunurken, içinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji dñnyasının yapısıyla, halkımızın istek ve ihtiyaçlarını bağdaştırmak gerekecektir.

Eğitim Şurası'nın değerleri üyeleri:

Toplum olarak vermekte olduğumuz mücadele bu mücadele içerisinde ekonominin, sosyal, kültürel ve ahlaki değerlerin oynadığı çok önemli rolü geçmişte olduğu gibi bundan sonra da eğitimimizin yapılaşmasında gözden uzak tutmamak gerekir.

Sosyal gelişme ve ekonomik kalkınmanın halkımızda yarattığı istekleri anında karşılamak, eğitim sistemimizi yeniden yapılandırırken, gözden uzak tutmamamız gerekli diğer önemli bir konudur.

Çağımızda, bilgi-beceriye dönüştürülebiliyorsa ve beceri olumlu yönde kullanılabiliyorsa, anlamlı ve geçerlidir. Eğitim ise; yetenekleri ortaya çıkarabiliyor, insana rehberlik yaparak düşünmesiyle anlamasını sağlayıp bu yeteneklerini geliştirmesine ışık tutuyorsa, çağdaş ve değerlidir.

Okullarımız, sadece bilgi ve kültür aktaran ve bununla yetinen kurumlar değil, sevgiyi, çalışma ve başarıyı, araştırma ve öğrenmeyi öğreten rehberlik kurumları olduğu zaman bir anlam ifade eder.

Çağdaş eğitim ve öğretimde en önemli diğer bir husus, çocuklarımızı gerçek yönleriyle kabullenmek, ulaşmak istedikleri ve ulaşabilecekleri düzeyleri göstermek ve bu konuda kendilerine imkanlar sağlamaktır. Onları bizim istediğimiz gibi değil, zeka, yetenek ve becerileri doğrultusunda, kendi seçim haklarını da dikkate alarak yetiştirmek, bunun için de, çok çeşitli seğenekler yaratmak durumundayız.

Çağdaş eğitimin başta gelen görevlerinden bir diğerini, başarısız öğrencileri okul dışına itmek değil, ilgi, istek ve yeteneklerini ortaya çıkararak geliştirmek bu doğrultuda onları

topluma yararlı elemanlar olarak kazandırmaktır.

Bu Şûra'da alınacak kararlar, 21. yüzyılın insanını yetiştirmek bakımından bakanlığımızda yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır.

Sizlerden bu yönde tedbirler ve kararlar bekliyoruz. Şüphesiz bu Şûra'da alınacak kararlar ve getirilecek öneriler, Talim ve Terbiye Kurulumuzda incelenecek ve değerlendirilecektir. Hatta bir kısım kararlarımız uygulanmak üzere projelere dönüştürülecektir.

Değerlendirme ve proje çalışmaları, kamuoyu huzurunda yapılacak; basın ve yayın organları aracılığıyla toplumumuzun ilgisi daima uyanık ve canlı tutulacaktır.

Talim ve Terbiye Kurulumuz, Şûra'da alınan kararları geliştirmek ve uygulamaya konulmasını sağlamakla görevlidir. Madem ki Şûra en üst danışma organımızdır, o halde, Talim ve Terbiye Kurulumuz bu üst organla bütünleşme durumundadır.

Hepimizin bir tek amacı vardır. O da, geleceğimizin teminatı, ulusumuzun ümit kaynağı olan KKTC'yi kendilerine teslim edeceğimiz çocuklarımızı ve gençlerimizi en iyi şekilde yetiştirmektir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Yüksek müsadelerinizle bu seçkin topluluğa şahsınızda hoşgeldiniz der, tüm Şûra üyelerine, verecekleri katkı nedeniyle şimdiden teşekkür eder, Şûra'mızın ulusumuza hayırlı olmasını dilerim.

En derin saygılarımla.

